

primorje

je zgornjevipavski časnik

LATNIK

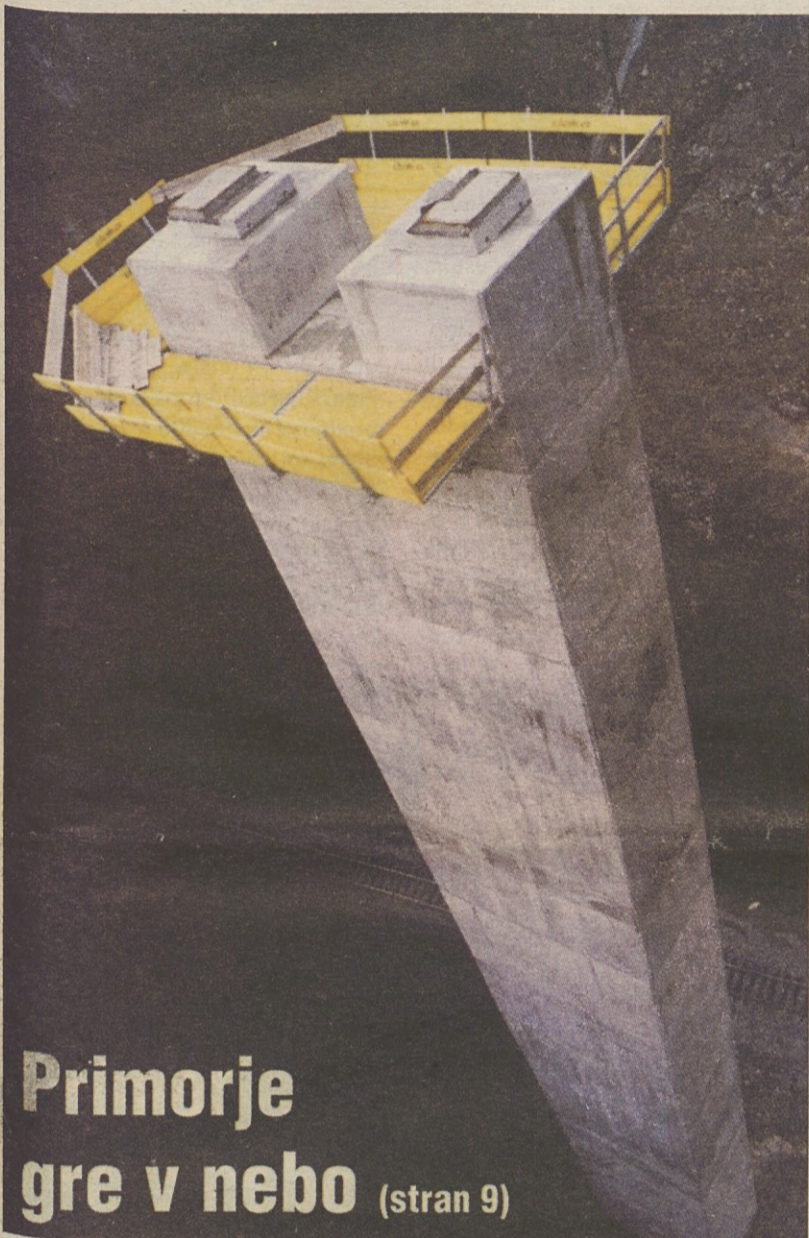

Avto Batič

Avto Batič SLO-5270 Ajdovščina

...ko veš, kaj imaš!

Ajdovščina / November 2002 / številka 6 / 7500 izvodov / cena 0 sit

**Primorje
gre v nebo** (stran 9)

**Šotor Radia
Nova - tu so
se kresala
predvolilna
in Martinova
mnenja. Delni
izidi znani!**

foto M. Ergaver

**Pod
Čavnom
spet
drsi!**

Pilon in Agroind (stran 15)

foto Primož Brecej

Buodte prou lepu pozdrauleni!

Frence z Žabel vam piše. Do zdej sm vam pridgou sam na tistm radioti nuova z Uajdušne, ma ta buot so rjekli, tisti mulci, dej Frence, napiši kej za u Latnik. Jen sm rjeku Fridi: Frida, orka špric, uzjemi eno karto jn peru jn piši, kar bm ukazou, sej vejš, de sm se usjedu na muoje špejgle, de puštavu na vidm več. Je prou takoj ubugala. Ku sliše uodi latnika al pej vina se ji kar smeje. Zapiši, de sm bu na martinovo nedejlo u Križi u tisti betuli jn de so bli tm ani še mal okajeni muli od sabuote. K'sn buot bi mi pod Italjo puojeli ku zmejšeni tudi če so ns karabinjerji strašli. Tejvi košoti pej so bli ku ene paliske. Samu de je ta al pej uni nejkej pihou so se mejnli. Tist k'ga pihne smo mi prauli, je dejdc jn pu nje pej taka reuca, ku so tevi tiči. Puole sm zastuopu, de jm policaji dajejo nejkšno stvarco u usta jn de muorejo nuotr pihnt. Jn puole de jm štrafmajstr anih stu taužnt uzame jn še z autotm se na smejo uast, de malu pršparajo pr petrolji. Jn tu samu zatu, kr de na smejo tolku pet. Mi u Žableh praumo, ma kej boš pej piu mlejku kamr staujo tiste žaube nuotr, da ti uzame kljep, al uado, k' jo muorš prej kuhat ku žepco. Ma buh vej zakej so nardili teve vinske cejste, če se ponih lohku uozejo samu policaji. Zarad tabl, al zakej? Po usakem pljesi kr si ga mulci zmislejo, jih tje u Žable pride cejla rajda pejš domou. Enam pobjerejo potentine, eni se jih bojijo jn so puole usi kalauozi pouhni tistih nehnih krip kr jh pestijo prou posuot. Sej zatu tud guodcu nej več nikjer. Jst pravm, orka špric, ma gdu je šef tje u tevi komuni, policaji al žepn. Narbulš bi blu, de bi ta nuou, kr še na vejmo kjeri bo, šou h unmu taglaunemu policaji u Uajdoušni jn se zmejnu. Al vržemo trte ven, jn pestimo gacko rast, al se bojo zmejnli ku buh zapovej! Sej če nje bomo samu še h tazadni maši šli, jn puole spat s kakušmi.

Taku viste, je tu!

Frence z Žabl

Nova linija bo zadostila povpraševanju

Zaključena ena največjih Fructalovih naložb

Od odločitve za širitev proizvodnje, pa do ponedeljkovega dopoldneva, 18. novembra, ko sta direktor Fructala, Marijan V. Mir in Ministrica za gospodarstvo, Tea Petrin zagnala novo linijo za polnjenje sokov in nektarjev v 200 mililitrske stekleničke, je minilo dobro leto dni. Med povabljenimi gosti na priložnostni slovesnosti, na kateri so nastopili Moški pevski zbor Srečko Kosovel in mlade balerine iz Glasbene šole Vinka Vodopivca, je bil tudi župan Občine Ajdovščina, Marjan Poljšak, ki je v času svojega mandata prvič obiskal to ajdovsko podjetje.

Rezultati poslovanja Fructala v letošnjem letu nakazujejo, da ne bo težav z izpolnjevanjem načrtovanega uspeha ob koncu leta. Prodaja pijač in živilskih proizvodov je za dobrih 10 odstotkov večja, kot v enakem obdobju lani. Do septembra so prodali za okoli 80 odstotkov načrtovane letne količine in za dobrih 15 odstotkov presegle raven lanske prodaje. Delež izvoza se je povečal na 58,4%. V tem obdobju so dosegli 76 odstotkov realizacije načrtovanega poslovnega izida leta, ali 14,7 milijarde tolarjev čistih prihodkov iz prodaje, oziroma, 690 milijonov tolarjev čistega dobička. Ministrica za gospodarstvo, Tea Petrin, je ob odprtju nove polnilne linije povedala, da »...se Fructal postavlja ob bok velikim korporacijam. S svojo poslovno uspešnostjo sovпада z globalnim ciljem in politiko ministrstva za gospodarstvo, takšna podjetja pa več kot potrebujemo...«.

K visoki investiciji, 2,25 milijarde tolarjev, jih je gnalo predvsem dejstvo, da z obstoječimi proizvodnimi zmogljivostmi niso zmogli ustreči povpraševanju na trgu. 40% vrednosti so pokrili z lastnimi sredstvi, 60% pa pokrivajo krediti. Sokovi v majhnih stekleničkah so proizvod višjega cenovnega razreda, hkrati pa spadajo v uveljavljene

no Fructalovo blagovno znamko s širokim asortimajem (13 različnih okusov). Količina prodanih sokov je v zadnjih nekaj letih narasla kar za 55 %, največ v BIH, kjer ima Fructal najvišji tržni delež v tem segmentu. Rast prodaje na tujih trgih pripisujejo tudi zakonodaji, ki v gostinstvu predpisuje prodajo sokov v originalni embalaži. Pričakujejo, da bodo podobni predpisi kmalu sprejeti tudi pri nas.

Zmogljivosti nove polnilne linije so kar trikrat večje od dosedanjih. V eni uri napolni 32 tisoč stekleničk, v enem letu pa preko 120 milijonov. Investicija prinaša večjo produktivnost, nižje stroške proizvodnje in zaposlenim prijazno okolje, z vgrajenim protihrupnim in posebnim klimatizacijskim sistemom. Novih delavcev ne bodo zaposlovali, saj linija praktično dela samostojno, avtomatsko se skozi proces vršijo tudi kontrole kakovosti. Izdelalo jo je podjetje KHS iz Nemčije, ki je največji proizvajalec tovrstnih naprav. Naložba pa poleg tega obsega še proizvodno halo, regalno skladišče in pokrito dvorišče. Gradbena in obrtna dela je v večji meri opravilo ajdovsko Primorje.

Sanda Hain

Nepravilno pribiti na križ

Vipavski kmetje molzejo neoporečno mleko

Potem, ko so v ponedeljek, 25. 11. prejeli uradne zapisnike dodatne analize, so naslednje jutro lahko oddali 2500 litrov mleka tudi tisti trije kmetje, ki so štirinajst dni prej preživljali pravo mlečno kalvarijo. Na zgornjem vipavskem so v tem času v gnojnico zlili okoli 48 tisoč litrov mleka. V zadrugi ocenjujejo, da je bilo s tem povzročene za okoli 5 milijonov tolarjev škode. Izgube, ki jo je mlečna afera povzročila vipavskemu kmetijstvu in živilsko predelovalni industriji, pa se še ne da ocenjevati, čeprav se prodaja v vipavski mlekar- ni počasi normalizira.

Branko Tomažič, direktor vipavske Zadruge, ki se je ena prvih postavila v bran kmetom, je ogorčen nad potekom dogodkov. Po njegovem mnenju so pristojni postopek peljali neprofesionalno. Direktor VURS-a, Kovač, je najprej okrivil kmete, da mleku dodajajo antibiotik zaradi zniževanja mikroorganizmov, da so ga dobili na črnem trgu iz Hrvaške (in s tem povzročil jezo naše soses-

de), za konec pa je krivdo za okuženo mleko pripisal kar veterinarjem. Tomažič pa se predvsem čudi, da se ni odzvala stroka, ki bi morala prva podati oceno tveganja. Na zadrugo so pred dnevi prejeli pismo magistra Trontlja, ki se je z analizami mleka strokovno ukvarjal v Ljubljanskih mlekarnah. V dopisu predstavlja sestavo, delovanje in učinke kloramfenikola. Med drugim tudi trdi,

da je odkrita količina antibiotika v mleku (0,2 do 0,4 mikrograma na liter mleka) zdaleč premajhna za izboljšavo bakterioloških rezultatov, oziroma, v ta namen bi morali stotim litrom mleka dodati več kot en gram kloramfenikola, kar pa predstavlja večji strošek, kot je vredno samo mleko. Med možnimi načini okužbe (zdravila, krma, čistila) razmišlja tudi o tvorbi antibiotika v naravi. Za konec pa pristavlja, da bi se težave lahko reševale brez velikega pompa in veliko ceneje.

Vipavski kmetje so ogorčeni nad slovensko veterinarsko upravo in ji ne zaupajo več. Stopili so že v stik z odvetnikom Čeferinom, zahtevali bodo odškodnino in opravičilo. Ne samo za materialno škodo, pač pa tudi za hude psihološke pritiske, ki so jih morali prenašati v času mlečne afere, čeprav, kot kažejo rezultati zadnjih analiz, popolnoma nepravilno.

SH

10. obletnica evropskega programa PHARE v Sloveniji

Visoki evropski gostje obiskali Vipavski Križ

V Vipavskem križu so se sredi novembra mudili visoki predstavniki evropske delegacije, med njimi tudi vodja delegacije Evropske unije v Sloveniji, veleposlanik Erwan Fouere in sekretar službe vlade za evropske zadeve Rado Genorgio. Letos namreč mineva 10 let, odkar je Slovenija vključena v evropski program Phare. Slovesnosti ob obletnici so se začele v začetku meseca.

Vipavski križ je bila ena izmed postaj, kjer so se gostje ustavili, da bi predstavili projekte, ki so bili v regiji izpeljani s pomočjo programa Phare. Najprej jih je pozdravil ajdovski župan, Marjan Poljšak. Poudaril je, da obisk ocenjuje kot priznanje dobrega sodelovanja. Veleposlanik Erwan Fouere je izpostavil pomembnost programa, ki reflektira koncept solidarnosti med državami članicami evropske unije in kandidatkami za vstop. Slovenija je v 10 letih iz Evrope pridobila okoli 300 milijonov evrov nepovratnih sredstev, namenjenih varstvu okolja in kulturi. Pri tem pa so majhni projekti ključni za lokalno prebivalstvo. Vodja delegacije Evropske unije v Sloveniji, Rado Genorgio, pa je poudaril, da je Slovenija skupaj z denarjem pridobila tudi znanje, kako denar učinkovito trošiti.

sh

Evropski program čezmejnega sodelovanja Eco-adria je v Vipavskem križu predstavila Tatjana Rener, regionalna koordinatorica razvojne agencije iz Štanjela. Glavni namen programa je izboljšati kakovost naravnega in življenjskega okolja ter varovati vodne vire v Obalno kraški in Goriški statistični regiji. Maja letos je bil objavljen javni razpis, katerega skupna vrednost znaša 4 milijone evrov. Med osmimi od desetih prosilcev, ki so z razpisno dokumentacijo zadovoljili strogo evropsko komisijo, je tudi Občina Vipava. Evropska donacija v vrednosti skoraj 700 tisoč evrov je 80 odstotkov vrednosti projekta za izgradnjo kanalizacije v Vrhpolju. Projekt mora biti izveden v 25-ih mesecih, oziroma najkasneje do 15-ega septembra 2004.

Ajdovščina je s pomočjo evropskega denarja iz programa Phare pridobila znatni del sredstev za posodobitev Centralne čistilne naprave. Sanacija je pričela 1999-ega leta, zaključek pa je predviden za konec prihodnjega leta. Strošek, 850 milijonov tolarjev, so pokrili iz republiških taks za obremenjevanje voda, ajdovskega proračuna, del sredstev je subvencionirala država, kar eno tretjino denarja pa je prišlo iz programa Phare. Prav v kratkem nameravajo s pomočjo sredstev ISPA zgraditi še komunalno omrežje, s katerim bodo na ajdovsko čistilno napravo priključili tudi vasi.

Mlečna afera je prizadela tudi trgovine. Eno večjih zasebnih trgovskih podjetij v Vipavi, Fama, je beležilo kar 15 odstotkov manjšo prodajo domačega mleka in mlečnih izdelkov. Direktor podjetja, Aleksander Lemut, se ob tem sprašuje, kdo bo njim povrnil povzročeno škodo, glede na to, da se je izkazalo, da je bila povzročena po nepotrebnem. »V javnost so prišle informacije prezgodaj in s premalo pojasnili. Ker izpad ugotavljajo tudi drugi trgovci, smo gospodarski zbornici predlagali, da povleče potrebne poteze.«

Vinarji Zgornje Vipavske doline vabijo letos že četrto leto zapored

Na stežaj odprti hrami

Začeli so z martinovanji, do sedaj se je predstavilo osem vinskih krajev (Gabrje, Vrhpolje, Brje, Duplje, Vrtovin, Selo, Šmarje in Budanje). Do zaključka sredi decembra pa pridejo na vrsto za predstavitev še Slap, Črnič, Orehova in Podbreg, Vipavski križ ter Planina. Celovita predstavitev, s pokušinami in zgodbami o vinu in življenju na vasi, naj bi pripomogla k večji prepoznavnosti Vipavske vinske ceste in Vipavske doline nasploh ter nenazadnje k dvigu kakovosti ponudbe na Vipavski vinski cesti.

V Budanjah je bilo živahno, odprte hrame so izkoristili tudi študentje iz Italije, Češke, Avstrije, Španije, Anglije, med njimi pa tudi sekretar za evropske zadeve Rado Genorio.

Vinarji, ki so letošnjo prireditev že izpeljali so navdušeni nad množičnim obiskom, mnogi med njimi so med obiskovalci že našli svoje potencialne kupce. Vedno bolj čutijo potrebo po promociji. Na Razvojni agenciji ROD so se v letošnjem letu odločili za nekoliko drugačen na-

čin trženja, ki je bolj neposreden in privablja ljubitelje dobre kapljice iz krajev širom po Sloveniji. Vinarji se vedno bolj zavedajo, da tovrstne prireditve prispevajo k večji prepoznavnosti njih samih in njihovih vin. V letošnjem letu so se tako v prireditve vključile tudi vasi, ki se v

prejšnjih letih za-to niso odločile.

Prireditve, ki jo bomo sklenili 14. decembra, so pripravili vinarji iz posameznih naselij, ki so odprli vrata svojih hramov, Projektni svet za Vipavsko vinsko cesto in Razvojni agencija ROD.

Tanja Furlan

Siuske žene nazdravljajo z najboljšim iz njihovih kleti.

Več so ga odnesli s sabo kot spili. Pohvalno!

SAPARD

Javni razpis Ur.l. RS
št. 96-97/02

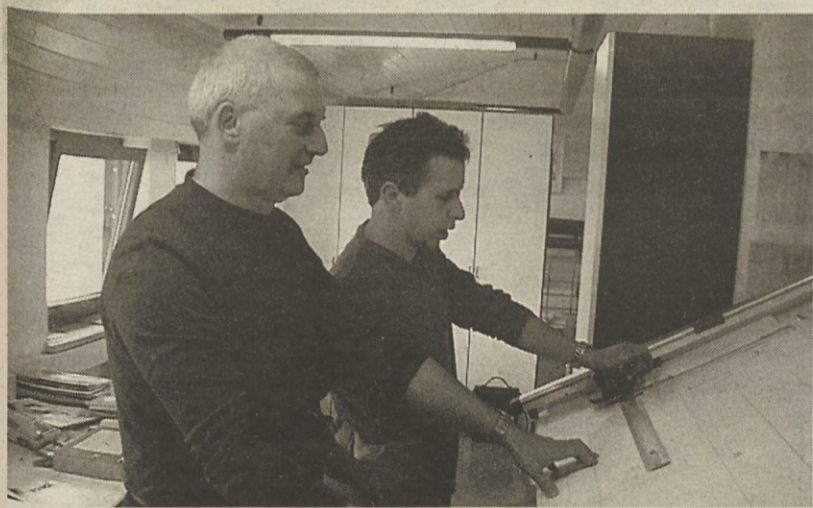
Predmet javnega razpisa je dodelitev nepovratnih sredstev iz programa SAPARD za doseganje splošnih ciljev kmetijske politike in sicer za spodbujanje trajnostnega razvoja kmetijstva ter celovitega razvoja podeželja.

Za dodatne informacije smo Vam na voljo na Razvojni agenciji ROD.

Dobili certifikat kakovosti ISO 9001

Strah pred eksplozijo

Direktor in lastnik podjetja RE-BO je 47 letni Oskar Birsa, dipl.ing. strojništva. Stanuje na Brjah, pripravništvo je opravljal na Vozilih, prva delavna leta na Gostolu, 13 let kot projektant in nadzornik strojnih instalacij v Projektu in Nove Gorice, prave komercialne izkušnje pa si je pridobil v IMP Montaža Koper.

Gospod Birsa, kaj počne podjetje RE-BO v teh podstrešnih, vendar svetlih in lepo urejenih prostorih v poslovnem centru C3 v Ajdovščini?

Naša poslovna sekretarka Nataša Pahor, inženir Peter Čehovini in tudi sam projektiramo strojne instalacije, izdelujemo načrte prezračevanja, ogrevanja in hlajenja hiš ter poslovnih prostorov. V letih 1992-1996 smo največ dela opravili za Ministrstvo za obrambo RS, pri obnovi in gradnji vojašnic. V zadnjem času pa izvajamo specifične projekte s poudarkom na varnosti in varovanju zdravja pri delu.

Kar konkretno pomeni...

Projektiranje, pregledovanje, nadzor cevododov in sistemov za nevarne snovi, kot so eksplozivi, tehnični plini, visoko vnetljive snovi. Predelava obstoječih skladišč, industrijskih sistemov v bolj varna

pomeni, predvsem izpolnjevanje vseh pogojev da nikakor ne pride do eksplozije.

Zahtevno in odgovorno delo...

Nedvomno, prav zato posvečamo v podjetju več kot 15 odstotkov delavnega časa izobraževanju in spremljanju novosti pri tehničnih predpisih, ki so iz dneva v dan zahtevnejši. Tako smo za svoje delo pred kratkim dobili certifikat kakovosti ISO 9001.

Kdo so vaši kupci in kaj je tisto, kar vas loči od konkurentov?

Naši nedavni »industrijski« kupci so Esal Anhovo, MIP, Iskra Avtoelektrika, Agrogorica, Meblo Jogi Branik, pa še Mercator Goriška, HIT, Zdravstveni dom Ajdovščina, Škofjska gimnazija Vipava. In še veliko individualnih graditeljev hiš ali poslovnih objektov. Nihče ne more z gotovostjo trditi v čem

je boljši od drugega, vem pa, da mi posvečamo največjo pozornost iskanju pravega interesa kupca, ki največkrat nima velikih izkušenj pri energetiki.

Kateri vrsti energije bi rekli energija bodočnosti?

V kratkoročnem smislu je to prav gotovo zemeljski plin (propan, butan), katerega »ognjišče« lahko pripeljemo čim bliže neposrednemu uporabniku, kar povečuje izkoristek, saj ni izgub na dolgih razvodih in ceveh. V srednjeročnem pomenu pa izkoriščanje t.i. biomase, ki je navsezadnje eden redkih obnovljivih virov energije in ki bi lahko pokrila do 15 odstotkov energetskih potreb sodobnega človeka.

Torej Oskar ni ravno prijatelj sonca?

Poleti na morju prav gotovo, pri projektiranju solarnih sistemov za pridobivanje tople vode, pa moramo vedeti, da se največkrat vložek ne povrne, saj se do sedaj znane naprave, še preden dosežejo prag rentabilnosti, iztrošijo. Če že – so solarni sistemi primerni za velike porabnike, kot so domovi ostarelih, bolnišnice in podobno. Vedeti moramo, da solarni sistem segreje sanitarno vodo do 50 stopinj C, kar je zaradi možnih bakterij v vodi (legionela) pravzaprav premajhna temperatura za sto-odstotno varno uporabo, ker bi jo morali segreti še za dodatnih 20 do 30 stopinj.

mt

Ajdovščina in Vipava se pospešeno plinificirata. Oskar Birsa pri tem sodeluje s posebno pozornostjo in skrbjo. Če te skrbi ne bodo delili tudi obrtniki, izvajalci, investitorji, inšpektorji ter navsezadnje tudi mi, uporabniki, bo tudi njegovo delo izzvenelo v prazno. Boom!

Prva Si-mobil trgovina v novih prostorih

Od 6. novembra naprej Veronika v C3

Trgovina Kopija v C3 v Ajdovščini se je preselila in preimenovala. »Veronika« je sedaj njeno ime. Dobite jih še vedno v C3, vendar ob fontani. O dejavnosti in razlogih za selitev smo se pogovarjali z lastnico Anamarijo Bevk – Šen.

Anamarija, zakaj selitev?

Premajhni prostori so nas utesnjevali, saj smo razširili izbiro naših prodajnih artiklov. Začeli smo kot prvi pooblaščen zastopniki Si-mobil storitev v Ajdovščini. Kazala se je potreba po ponudbi pisarniškega materiala v novo nastajajočem centru. Poslovneži vseh vrst so drug za drugim odpirali svoje lokale. Prilagodili smo se. Prostora pa premalo. Nujno se je bilo treba razširiti.

Sedanja izbira je še pestrejša kot ste sprva načrtovali!

Da, seveda! Dva in pol krat večji lokal kot prej je zahteval še dodatne usluge. Naša primarna ponudba so še vedno Si-mobilove storitve, od vseh njihovih paketov, do zadnjega aparata, ki funkcionira v tem omrežju. Poživili smo asortima pisarniške galanterije, ki jo večjim naročnikom dostavimo tudi na dom. Nov pa je program majhnih, praktičnih daril, ki jih primerno in elegantno zavite kombiniramo sproti.

Zakaj Veronika?

Veronika je moja in Brankova hčerka, trdna vez, ki nama kaže pot naprej. Zato Veronika!

In kako naprej?

Poseben poudarek dajemo iz-

obraževanju, zato obiskujeva z Brankom seminarje, kjer natančno spremljava Si-mobilove storitve in seveda vse tehnične novosti ter možnosti njihovih GSM aparatov. Končno smo bili v Ajdovščini prvi posredniki Si-mobila in to hočemo tudi ostati. Pa tudi pisarniški in darilni program bomo obogatili.

Srečno Anamarija, Branko in Veronika!

Ivan Mermolja

PAPIRNICA

Veronika

Vračanje vlaganj v telekomunikacijsko omrežje

Ajdovska občina podprla zbiranje podpisov

Do 6. decembra na Upravnih enotah, v času uradnih ur, poteka zbiranje podpisov za razpis zakonodajnega referendum za vračanje vlaganj v telekomunikacijsko omrežje.

Združenje upravičencev do vračila vlaganj v telekomunikacijsko omrežje je nezadovoljno s precej na hitro sprejetim sedanjim zakonom, zato je sredi oktobra vložilo pobudo za razpis referendum za spremembo in dopolnitev zakona. Po obstoječem bi namreč vlagatelji dobili le majhen del njihovih vlaganj. Dopolnitev zakona pa bi omogočila vlagateljem povrnitev dejanskih stroškov in to takoj po začetku prodaje premoženja Telekomu. Občina

Ajdovščina je pobudo podprla in ponudila vso potrebno pomoč za zbiranje podpisov. Obrazce so razdelili po nekaterih krajevnih skupnostih, dobi pa se jih tudi na sami občini. Pobudo lahko podpišejo vsi polnoletni državljani, podpise pa mora overiti Upravna enota. Potrjene obrazce zbirajo na tajništvu ajdovske občine, kjer bodo poskrbeli za dostavo pobudnikom.

sh

Javni natečaj za urbanistično arhitekturno rešitev osnovne šole Šturje

Občina Ajdovščina je objavila javni, anonimni natečaj za urbanistično arhitekturno rešitev nove osnovne šole Šturje v Ajdovščini. Natečaj je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 99-100/2002, z dne 22. 11. 2002. Natečaj bo zaključen konec januarja 2003. Izmed prispelih natečajnih del bodo izbrane in nagrajene tri najboljše rešitve. Vsa natečajna dela bodo javno predstavljena v 30.dneh po izidu natečaja.

Izkupiček prvega kroga volitev...

Ajdovščina

Nova sestava ajdovskega občinskega sveta:

Nsi: Alojz Ferjančič, Silvester Peljhan, Albert Kravos in Marija Cigoj
LDS: Angel Česnik, Drago Lavrenčič, Boris Ambrožič in Miran Kalin
ZLSD: Miloš Bizjak, Roman Bratina in Magda Rupnik
ZZP: Jože Čebokelj, Aleksander Lemun in Toni Kodrič
Lista PREPIH: Barbara Krtelj in Bojan Blažko
SDS: Sonja Žgavec, Josip Troha in Franc Lisjak
Neodvisna lista podjetnikov: Ivo Boscarol in Zoran Podgornik
SLS: Ivan Krašna in Igor Česnik
NSD: Suzana Krašna
DeSUS: Anton Kreševac
ZLATI BISERI: Ludvik Lozar

Devet svetnikov je ponovno izvoljenih, torej bodo že v drugo ali celo v tretje sestavljali občinski svet. Polepšalo pa ga bo tudi kar pet ženskih imen, lani je ženske v ajdovskem svetu zastopala le Sonja Žgavec, ki je tokrat ponovno izvoljena. Volivci so v veliki meri upoštevali možnost preferenčnega glasu, ki je v nekaj primerih spremenil pričakovan izid. Volilna udeležba v Ajdovščini je bila dobra, kar 75,30 odstotna.

Vipava

Nova sestava občinskega sveta v Vipavi:

SLS: Pavel Krapež, Klavdij Ferjančič in Darko Rossa
SDS: Boris Ličen, Bogoslav Trošt in Leo Kodre
Nsi: Alojz Peljhan, Tomaž Malik in Marjan Furlan
LDS: Sonja Božič Pudgar in Franc Kopatin
Lista občanov KS: Marta Rodman in Marko Nabregoj
Neodvisna lista obrtnikov: Jurij Rodman
ZZP: Lucijan Ambrožič
DeSUS: Doroteja Furlan
ZLSD: Bojan Turk

Preferenčni glas v Vipavi je dvakrat vplival na izid volitev, v drugi in tretji volilni enoti. Tudi v Vipavi so okrepili žensko svetniško postavo, tri predstavnice lepšega spola bodo v novem mandatu, do sedaj je bila le ena. Volilna udeležba v Vipavi pa je bila še boljša kot v Ajdovščini, kar 79,42 odstotna.

sh

Novi projekti na področju razvoja podeželja

V mesecu novembru sta se v občinah Ajdovščina in Vipava pričela dva nova državna programa oživiljanja vasi. V enoletni program Celostnega Razvoja Podeželja in Obnove Vasi, tako imenovani CRPOV so v občini Vipava vključena naselja SANABOR, NANOS in PODGRIČ, v občini Ajdovščina pa program zajema celotno krajevno skupnost VIPAVSKI KRIŽ. Osnovni cilj programov CRPOV je, da se med prebivalci vzpostavi čim višjo stopnjo motiviranosti za uresničevanje razvojno naravnanih dejavnosti.

V času 1 leta bodo poleg analize razvojnih možnosti območja potekale tudi delavnice za katere bodo domačini izrazili interes. V zadnji fazi pa je predvidena tudi ustrezna predstavitev območja z izdelavo promocijskega materiala. Ključno pri CRPOV programih je tvorno sodelovanje med prebivalci območja, kjer poteka projekt CRPOV, občino v kateri je to območje in strokovno organizacijo, ki je bila izbrana za izvedbo programa uvajanja CRPOV in pripravo razvojnega projekta območja. V Razvojni agenciji Rod iz Ajdovščine, ki je bila s strani obeh dveh občin izbrana kot izvajalska organizacija, so prepričani, da bosta programa uspešna, saj potekata na območjih, ki predstavljajo izredne

razvojne potenciale na eni strani, po drugi strani pa so krajani že doslej pokazali veliko mero samoiniciativnosti.

Suzana Ž.Ferjančič

1. sestanek projektne sveta za izdelavo razvojnega programa CRPOV Vipavski Križ

VEDNO TRDNO NA VAŠI STRANI

www.salonit.si
SALONIT ANHOVO

Društvo Most - Univerza za tretje življenjsko obdobje

Univerza za tretje življenjsko obdobje deluje na območju občin Vipava in Ajdovščina. Obstaja že pet let po nazivom društvo »MOST«. Ime z besedo in sliko starega hubeljskega mostu v Ajdovščini simbolizira povezovalje med generacijami in združevanje ljudi v tretjem življenjskem obdobju, ki se želijo učiti, ustvarjati, se kulturno in športno udeleževati ter medsebojno družiti.

Univerza za tretje življenjsko obdobje ni ustanova. Je prostovoljno organizirano gibanje za izobraževanje odraslih. Nastalo je v želji po prilagajanju nenehnim spremembam v družbi in spremembam v življenju posameznika. Namenjeno je temu, da bolje razumemo sami sebe in okolje, da smo dejavni in s tem bolj odgovorni za življenje, za svoje, pa tudi za vsa tista, ki so prepletena z našimi.

Nenazadnje lahko univerza za tretje življenjsko obdobje z možnostmi, ki jih ponuja, lajša prehod iz delovno aktivnega v bolj pasivno življenjsko obdobje. Marsikoga upokojitev privede v krizo, v počutje nekoristnosti, nemoči in nesmisla. Postavljen je pred izbiro, da se prepusti pasivnemu življenju ali da poišče smisel svojega jaza, najde novo identiteto in jo postavi na temelje, ki omogočajo polnejše in bolj kakovostno življenje. Tretje življenjsko obdobje je lahko čas, ki ga človek posveti bogatenju samega sebe in ga zapolni s tem, kar prej ni mogel ali ni znal.

Prve univerze za tretje življenjsko obdobje so v začetku sedemdesetih let prejšnjega stoletja ustanovili v Franciji. V Sloveniji je bil najprej izdelan le eksperimentalni program izobraževanja starejših. Na njegovi podlagi pa je bila leta 1986 v okviru Andragoškega društva Slovenije in na prizadevanja dr. Ane Kranjc s Filozofske fakultete v Ljubljani osno-

fotoarhiv društva MOST

vana sedanja slovenska Univerza za tretje življenjsko obdobje.

Pobuda za organiziranje izobraževanja odraslih na območju zgornje Vipavske doline je posredovala dr. Ana Kranjc. K temu so jo nenazadnje napeljale vezi, ki jih vzdržuje z rojstno Ajdovščino. Pobuda je kmalu obrodila sadove. Zasluge za odziv gre predvsem Zdenki Žigon Lulic, Veri Kodrič in njunim sodelavcem, ki so prizadevno »pripravljali teren« in zbirali prve člane bodočega društva. V marcu 1997 je bil sklican ustanovni zbor in na njem izvoljen svet, zadolžen za uradno osnovanje društva. Čeprav so dejavnosti potekale že prej, je s prvo redno skupščino v oktobru 1998 društvo začelo uradno delovati. Na podlagi statuta so bili izvoljeni organi društva in prva predsednica Marija Breclj.

Ker si je vodstvo društva postavilo smeje cilje in je bilo zelo delovno, so se v naslednjih petih letih aktivnosti širile, hkrati se je večalo število članov. Od začetnih 35 se je število povečalo na sedanjih 165 članov.

In kaj teh 165 ljudi, povezanih v društvo MOST počne? Marsikaj. Zapolnjuje vrzeli v znanju na različnih področjih. Pridobiva nova znanja iz računalništva. Se uči tujih jezikov, spoznava zgodovino in umetnost (slikarstvo, kiparstvo, arhitekturo, glasbo). Se poskuša v kreativnem pisanju. Ustvarja likovna dela. Se ukvarja s kamnoseštvom in fotografiranjem, s poslikavami na steklo in svilo. Izdeluje cvetlične aranžmaje, pletene in kvačkane izdelke. Hodi v naravo in spoznava zelišča. Se sprošča ob plesu. Pripravlja kulturne nastope in razstave. Se udeležuje ogledov kulturnih prireditev in razstav. Organizira predavanja, pohode in izlete. Izdaja svoje glasilo »MOST«.

Paleta dejavnosti je pestra, zato vsak lahko najde nekaj zase. Mnogi člani pa so vključeni v več krožkov ali delavnic.

Navedene aktivnosti nudijo priložnost, da svoje življenjske izkušnje povezujemo z novimi znanji, se medsebojno družimo, smo bolj samozavestni in z večjim optimizmom gledamo na življenje. Če vam je tak način preživljanja tretjega življenjskega obdobja blizu, vas vabimo, da se nam pridružite.

Dora Furlan

Društvo upokojencev Ajdovščina - Vipava

So in bodo aktivni

Kaj smo priredili in kaj bomo še izvedli pri društvu upokojencev Ajdovščina-Vipava do konca leta 2002

Nepozabni večer so preživeli zlatoporočenci in z enim bisernim parom v hotelu Planika-Pigal 26. oktobra 2002. Slavje je bilo slovesno in pristrčno, čeprav se ga niso mogli udeležiti vsi pari (nekateri zaradi zdravja ali drugih razlogov).

S programom so popestrili večer učenci osnovne šole Dobravlje in ženski pevski zbor Večernica. Ljubilantom smo podelili priznanje in grafike delo ajdovskih osnovnošolcev. Za glasbo in dobro razpoloženje je poskrbel Andrej s pevko. Za pristrčen sprejem se je zahvalila gospa Bolčinova,

Slovenska in Slomškova ulica do cerkve s. Nikolaja, zavetnika ribičev in čolnarjev. Še in še bi lahko naštevali. Ne moremo mimo, da ne bi omenili lovskega turizma. Razvita je fazanoreja. Na električnih drogih je veliko gnezd, kjer domujejo štokrlje. V Veržeju smo si ogledali še edini ohranjeni mlin, tako imenovani Babičev mlin, ki ima plavajoče vodno kolo na reki Muri. V Bogojni smo si ogledali cerkev Gospoda vnebohoda, sezidana je bila leta 1924. Njen arhitekt je Jože Plečnik. V Turnišču je tudi cerkev Marije Vnebovzete, ki je omenjena 1267

ki je slavila biserno poroko in gospod Marsetič, ki je slavil zlato poroko.

Na dvodnevni izlet smo letos odšli na Martinovanje v Mursko Soboto. Namestili smo se v hotelu Diana.

Za Martinov večer so nam priredili zanimiv program. Moški pevski zbor je zapel nekaj Martinovih pesmi. Predstavili so nam lansko in letošnjo vinsko kraljico. Glasba ni bila nič kaj slovenska. Zabalala sta nas hrvaška pevka in pevec. Kaj pa hrana? Pričakovali smo pravo Martinovo gos, a na žalost smo bili razočarani. Dvodnevni izlet smo izkoristili za ogled Murske Sobote. Mesto je pozidano s stanovanjskimi bloki, velikimi drevoredi, v zaledju so hiše z vrtovi. Ima veliko kulturne dediščine. Na Trgu zmage stoji 17m visok Spomenik zmage s kipoma slovenskega partizana in sovjetskega vojaka. S trga vodita

leta. Zanimiva je pripoved, da so zaročenci pred sklenitvijo zakona romali k Mariji v Turnišče, da bi si zagotovili blagoslov v zakonu, ker so bili prepričani, da zakonci, ki niso priromali k Mariji trpijo zaradi medsebojnih odnosov.

V Filovcih smo si ogledali izdelavo lončarskih izdelkov. Po želji smo jih lahko tu tudi kupili.

Noč nas je že lovila, ko smo se vračali iz Prekmurja. Smeha, petja in dobre volje na avtobusu ni manjkalo, zato je bila pot domov izredno kratka.

V decembru prirejamo že utečeno popoldansko kopanje v Izoli, to je prvo in tretjo soboto v mesecu.

28. decembra 2002 prirejamo skupaj DU in DI srečanje v hotelu Planika-Pigal.

Jelka Vrčon

Gorjani ne popuščajo

Zavzeli Primorsko dramsko gledališče

Da živi na Goriškem veliko število Gorjanov in njihovih potomcev, se je potrdilo tudi pred kratkim v Primorskem dramskem gledališču v Novi Gorici, saj je bila tamkajšnja gledališka dvorana zapolnjena do zadnjega kotička.

Društvo Gora je namreč pripravilo dan gorjanske kulture, kjer so se v triurnem pestrem programu zvrstili številni izvajalci. V predverju gledališča so pripravili še različne razstave. Poleg učencev otiške šole, ki pod mentorstvom Silve Copic redno pobirajo nagrade na likovnih festivalih, je nekatera dela predstavil

priznani slikar Rudi Pergar, varjene stvaritve je prikazal še Marjan Černigoj, z izborom fotografij pa sta sodelovala tudi Bojan Bizjak in Urh Černigoj. V vitrinah so bile na ogled tudi literarne izdaje, povezane z Goro, tudi vse številke časopisa Gora in seveda zbornik Mati Gora, ki so ga podrobneje predstavili še na odru. Med literarnimi ustvarjalci so se zvrstili Aldo in Franc Černigoj, Ingrid Kovšca in Bojan Bizjak, medtem ko je obsežen del programa pripadal glasbi. Zapeli so pevski skupina Društva podeželskih žena s Predmeje pod vodstvom Filipa

Vidmarja, mešani zbor Angelski spev (Katarina Čibej), moški zbor Razpotje s Cola (Ivan Trošt) in operni solist Marko Kobal. Za primerno ozadje je poskrbel Marjan Batagelj iz svojega bogatega arhiva videoposnetkov Gore, v živo pa se je predstavila še Čibejeva skupina društva Gora. Zelo uspel večer sta domiselno povezovala Irena Velikonja in Edo Pelicon.

Ivan Mermolja

foto: Primož Breclj

53,36% - že tretjič teče prvi krog

Ivan Princes – vipavski župan

Rojen sem 18. junija 1948 na Gradišču pri Vipavi; otroška leta sem preživel tam in v sami Vipavi.

Po zaključeni osnovni šoli me je izobraževalna pot vodila na ljubljansko Klasično gimnazijo, zatem pa na Biotehniško fakulteto na Oddelek za veterino. Za vpis magistriraja sem se odločil, ko sem deset let že opravljal delo na področju veterinarstva - in ta študij tudi uspešno zaključil.

foto Junija d.o.o.

na srce - pretirano veliko navodil in okrožnic nismo prejeli, temveč smo največkrat sami orali ledino. Že prvega tajnika, g. Tomažiča, ni bilo lahko, v veliko pomoč z znanjem, izkušnjami in izjemnim čutom za organizacijo in vodenje, pa je bil g. Alojz Vitežnik, sedaj upokojen, ki nas je veliko naučil, in mu ni bilo težko - na petek in svetek - delati v dobrobit naše občine. Veseli nas, da ga še vedno lahko povprašamo za nasvet in nam vedno rade volje tudi ustreže. Tudi z novonastalo Občino Ajdovščina vseskozi vzdržujemo dobre medsebojne stike.

Seveda smo se uvodoma morali spopasti tudi s pripravo temeljnih aktov, ki jih mora sprejeti vsaka občina, če želi normalno funkcionirati.

Mirne duše lahko priznam, da je bil prvi proračun domala »znanstvena fantastika« - potrebe prostora nam niso bile do podrobnosti poznane. Tako smo se posvetili tistim postavkam, ki nam jih je kot obvezne narekovala zakonodaja.

Prvi Občinski svet je imel skorajda več pooblastil, kot župan. Kako ste se znašli kot novinec?

V odnosu do prvega Občinskega sveta sem bil, lahko bi rekel, novinec, skorajda netaktičen, predvsem pa s pomanjkanjem političnih izkušenj. Nisem si znal ustvariti koalicije, kar bi omogočalo, da bi bile seje krajše in bolj konstruktivne. Hvaležen sem svetnikom, da se niso ravnali strogo po strankarskih navodilih, temveč zadeve pretehtali z »svojo glavo«. Gotovo gre tu pohvala tedanjemu predsedniku občinskega sveta, g. Goranu Kodelji, ki je s svojo strokovnostjo in disciplino zagotovil, da so seje proceduralno pravilno potekale, vedno se je znal - tudi v nepredvidenih situacijah, znajti tako, da je formuliral jasne in dobre predloge sklepov, kar je olajšalo glasovanje in delo nasploh.

Vsebinsko smo se že v prvem mandatu znali poenotiti, v čem so prioritete občine. Poudarek smo dali šolstvu, da se pripravimo na prihajajočo desetletko. Tako smo dozidali in adaptirali matično šolo s telovadnico v Vipavi, kasneje pa pristopili k projektu šole z nadstandardno telovadnico v Podnanosu, ki vključuje tudi oddelek vrta, sedaj sicer že dokončano, a »finančno zaprto« šole v letu 2003, ker občinski proračun - kot vemo ali bi vsaj morali vedeti - ni jama brez dna.

Že takoj nam je bilo jasno, da bomo s tovrstnimi projekti nadaljevali, da pridemo do primerne šolskega objekta v Vrhpolju in na Gočah.

Razvoju malega gospodarstva smo stopili naproti, ko nam je uspel odkup objektov v t.i. tankovskih garažah in bivši južni vojašnici; zadovoljni smo tudi, da je vsaj nekaj občanov, že tedaj lahko prišlo do nekaj vojaških stanovanj. Pomemben izziv je predstavljalo usklajevanje in obravnavanje lokacijskih dokumentov za izgradnjo hitre ceste skozi naše območje.

Vse izpolnjene naloge so bile tedaj in so še plod idej, dela in sodelovanja Občinskega sveta, komisij in odborov občinske uprave, državnih organov in služb, zunanjih sodelavcev ter nenazadnje mene kot župana.

Kako na delo vipavskega Občinskega sveta vpliva strankarstvo: pozitivno ali negativno?

Poseben vpliv političnih strank ni bil, kot sem že dejal, nikoli preveč očiten, čeprav je bilo seveda čutilo strankarsko pripadnost. Bistvo je bilo vedno »vsebinsko«. Problem je nastal tedaj, ko se je zaradi t.i. lobiranja porušilo ravnovesje pri sprejemanju proračuna. Prvotno zamišljeni, strokovno pripravljani

proračun, tako na račun »zlobiranih amandmajev« ostane le še okostje, ki mu je včasih nemogoče slediti, kar nujno pripelje do rebalansa.

Menim, da je iz letošnjega kandidiranja za mesta v Občinskem svetu razvidno, da želi vedno več kandidatov samostojnost pri odločanju, na kar nakazuje številčnost neodvisnih kandidatov.

Poti razvoja Občine Vipava v naslednjih štirih letih...

Obdobje 2002-2006 bo zaznamovala realizacija začetih programov in odprtih investicij kot tudi prizadevanje za uresničitev novih projektov. Vsekakor bomo nadaljevali z začetno adaptacijo šol, ob enem pa bo v ospredju - za naše območje pomembna panoga - kmetijstvo. Poiskati bo potrebno čimveč možnosti, predvsem finančnih, ki bodo omogočile izobraževanje mladih kmetov v smeri priprave na iskanje tržnih niš za domače proizvode, tako doma kot v širšem slovenskem in mednarodnem prostoru. Odprti moramo vrata promociji lastnih izdelkov, vin in kleti, kar bo kmetu in vinogradniku jamčilo preživetje v evropskem prostoru, kateremu se približujemo. Temu spremljajoča bo obnova poljskih in gozdnih poti, treba pa bo pošteno zagristi v smeri biološkega kmetovanja, kjer te možnosti obstoje (npr. Sanabor, Nanos ipd.).

Turistične kmetije s prenočitvenimi kapacitetami bi popestrile kmetijsko-gostinsko ponudbo - tudi sicer se bo v smeri turizma morala še bolj vključiti Razvojna agencija ROD in TIC Zlata skrinja.

Že utečeno subvencioniranje obrestne mere pri dodeljevanju kreditov kmetom jim bo tudi v prihodnje gotovo v veliko podpora.

Ni manj pomembni panogi - gospodarstvu - bo razcvet olajšalo aktivno sodelovanje z Obrtno zbornico in ureditev treh obrtnih con. Perspektivnim in ambicioznim obrtnikom lahko gladi pot z odlogom plačila komunalnega prispevka in plačila za nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča. Tu ne gre pozabiti na ugodnost, ki jo v ekološkem in ekonomskem smislu nudi plinifikacija Vipave in Vrhpolja, kasneje še preostalih predelov, kar predstavlja svojevrsten standard in blaginjo.

Edino s pravilno zastavljenimi cilji lahko preprečimo »beg možganov« mladih, šolanih kadrov v mesta in večje centre. Naj to bogastvo ostane doma - to bo mogoče doseči tudi v okviru stanovanjske politike. Predvidevamo, da bo v letu 2003 dograjen Vrhpoljski blok z 12 neprofitnimi stanovanji, ki ga bok ob boku načrtujemo s Stanovanjskim skladom RS. Sam center Vipave bo obogatila gradnja poslovno stanovanjskega objekta v Vipavi, z neto površino 2550 m², ki bo ponujala 22 stanovanj za odkup in 14 poslovnih prostorov. Za prodajo bodo kmalu zrele zazidljive parcele na Žagelčevem vrtu nad Vipavo in privatne parcele, ki se razprostirajo med Vipavo in Vrhpoljem. Upamo, da bo občanom na voljo še kakšno izmed stanovanj, s katerimi razpolaga MORS. Nujnost za v prihodnje predstavlja dopolnjevanje prostorskega plana občine z vključevanjem težko pričakovane elektrifikacije planote Nanos in željo po vzpostavitvi koriščenja vetrne energije na isti lokaciji. Tudi to bo namreč zagotovilo razcvet turizma, s spremljajočo ureditvijo tematskih in športnih poti. Ob tem ne smemo pozabiti na pobudo za ureditev kampa pod Gradiško turo in območje plezališča »Bela«.

V samih centrih bo nujna ustrezna prometna ureditev, tako da bo zagotovljena varnost predšolskih otrok in invalidov. V to sfero sodi tudi dokončanje izhoda hitre ceste pod tankovskimi garažami, kar naj bi se zgodilo v letu 2003.

Brez kulture si ne predstavljam pravega dihanja območja, zato je po vzorcu obnove Gradu Lože - s študentskimi kolonijami arhitektov - slediti obnovi Starega gradu; v ospredju bo tudi obnova cerkva, nenazadnje tudi kulturne dvorane v Vipavi. Tu ne gre brez finančnega sodelovanja z Ministrstvom za kulturo ter prijavljanjem na mednarodne razpise.

Sedaj že kar udomačene priredite Imago Sloveniae ali za nas kar »Izvir voda in glas srca« bodo dobrodošle še naprej.

Lanthierijeva graščina še vedno kliče po revitalizaciji, kar pa je do sedaj zaviralno predvsem dejstvo, da je le-ta zajeten finančni zalogaj, ki ga občina ne zmore. Odpira se ideja o vzpostavitvi treh oddelkov fakultete - Politehniko s pripadajočimi bivalnimi kapacitetami za študente. Stavba pa bi bila namenjena, med drugim tudi kongresnemu turizmu in sorodnim dejavnostim.

Mladim in mladim po srcu, bo potrebno še nadalje nuditi športne aktivnosti, za kar že sedaj prizadevno skrbijo športna društva in krovna športna zveza Vipava. Vemo, da za to vedno primanjkuje denarja, vendar je kljub temu športno udejstvovanje na zavirljivi ravni.

Veliko proračunskih sredstev gre namreč za zagotavljanje socialne varnosti in drugih subvencij te narave: subvencioniranje stanarin, oskrbnin v zavodih, kar 1/6 proračuna gre za pokrivanje plačila vrta (v letu 2003 bo to znašalo kar 120 milijonov SIT).

Kljub temu bomo nadaljevali z denarnim zneskom, namenjenim ob rojstvu otroka, saj se zavedamo pomena rojstva in starševstva samega.

Med investicijskimi razvojnimi programi bomo še naprej dajali poudarek šolam, enak pomen bo imela tudi izgradnja komunalne infrastrukture in čistilnih naprav. Pri investicijah so nepogrešljiva sredstva CRPOV, ECO ADRIA in podobno. Računamo, da bo v obdobju 2003-2004 z že pridobljenimi sredstvi v višini 640.000 evrov dokončana sekundarna kanalizacija v Vrhpolju. Ob izgradnji hitre ceste nameravamo azbestno-plastične cevi primarnega vodovoda obnoviti s cevmi iz duktilne litine, in sicer v dolžini 41 km na relaciji: Ložice-Poreče-Dobrava-Orehovica-Podnanos-Manče-Lože-Slap-Vipava. Tako bo omogočena neoporečna in stalna varnost pri oskrbi občanov z vodovodnim in kanalizacijskim omrežjem kot tudi pridobitev uporabnih dovoljenj obrtnikom v tankovskih garažah.

Na Gočah bo potrebno nadaljevati zastavljene poti, temelječe na razpisu CRPOV. Vipava kar hrepeni po ureditvi ulice Ivana Ščeka in Beblerjeve ulice, ureditev ceste pa bosta deležna tudi Erzelj in Sanabor.

Občane bo zagotovo razveselil sodoben bencinski servis, ki bo lociran na območju nekdanje Čebelice.

Ob vseh zastavljenih nalogah si bomo morali vzeti čas in energijo, da se zoperstavimo morebitni reorganizaciji upravnih enot, kajti to bi privedlo do tega, da bi morali občani zadeve iz državne pristojnosti urejati v Novi Gorici, kar bi povzročalo zamudo časa, denarja in živcev. Tega ne smemo dopustiti.

Moja želja je, da se občina Vipava razvija, ne samo kot območje, temveč kot življenje na tem območju, kajti ŽIVETI MORAMO.

Pa še vic...

Najboljši vici so tisti, ki nastajajo sproti in jih dograjuješ z nasprotnikom.

Pod Latnikom klepetal
Ivan Mermolja

In zopet mandat je novi pred tabo
Veš dobro - to volja je mnogih ljudi
A čeprav vaje si raznih izzivov,
Naj vsak nov kot prvi se zdi.

Pot še naprej naj ti utira modrost
Resnične vrednote, nam vsem vodilo
In to ohranilo med nami bo most.
Naklonil nam čas je dneve in leta -
Celoto - naše življenje - boriti se, tudi
trpeti
Eno misel, ki med duše skrivnostno
prepleta
Spoznanje - kot praviš - da treba ga je
živeti.

(H.Kobal)

Čestitamo županu

OBČINSKA UPRAVA OBČINE VIPAVA

Spoštovane volivke, cenjeni volivci!

Zaupali ste mi svoj glas.

S tem ste mi zaupali čas - čas mandata, v katerem se vam bom oddolžil tako, da bom upošteval modrost, ki pravi, da čas ni ovira, temveč sredstvo za uresničitev možnega.

Preživimo ga skupaj, v dobrem medsebojnem sodelovanju.

Hvala.

Vaš župan Ivan Princes.

Delo, zaposlitve, družina...

Obdobje izpopolnjevanja in dela se je prepletalo z družinskim življenjem, ki me je osrečilo z dvema otrokoma, hčerko in sinom, ki sedaj že zrelo in samostojno korakata v smeri ciljev, ki sta si jih zadala.

Hčerka, Tina, univerzitetno diplomirana pravnica, opravlja pripravništvo v Mariboru, kjer je tudi doštudirala, sin, Peter, pa se je izšolal za zanimiv poklic - za zlatarskega oblikovalca - svoje delo opravlja kot samostojno obrt v Vipavi. Sam sebi in usodi sem lahko hvaležen, da sem ubral pravo poklicno pot, saj sem ob svojem delu resnično zadovoljen, nenazadnje tudi vedno v stiku z naravo. Sprva sem bil zaposlen v Kmetijsko veterinarskem zavodu v Novi Gorici, nadalje v Veterinarski ambulanti v Ajdovščini, leta 1997 pa sem se odločil, da kot samostojni podjetnik odprem lastno veterinarsko ambulanto v Vipavi. Še pred tem sem bil, žal, zgolj za obdobje treh let, lastnik živinorejske farne v Vipavi.

Odnos do narave, ki ga v srcu gojim, je posledično vplival na moje stalno vključevanje na področje dela z ljudmi, v družbeno in politično življenje kraja in širšega območja. V funkciji predsednika krajevne skupnosti Vipava, mi je bilo v čast, dve mandatni obdobji, skupaj s sokrajani skrbeti za manjše in večje probleme samega kraja. Navdušeno sem sprejel tudi vodstvo Turističnega društva Vipava, ki je organiziralo vrhunske operne večere, in v okviru katerega smo se trudili nadaljevati s tradicijo našega takorekoč zaščitnega znaka - prireditve Vipavske trgatev, čeprav smo včasih želi negodovanje s strani posameznikov. No, saj poznate rek, ki pravi: »Delaj po svojih najboljših močeh, potem pa odpi star dežnik,

da se dež kritike usuje nanj.« Ostalih funkcij se nisem loteval, ker mi delo vzame veliko časa, ker pa mi ni vseeno, kaj se na našem območju dogaja, sem se odločil da, ob z veseljem pričakovanem nastanku nove občine, kandidiram za župana.

Ivan Princes, kako je nastala nova vipavska občina, na račun »spominov« ali ekonomske in »človeške« nuje?

Želja po samostojni občini je namreč tlela v srcu prenekaterega občana, odločitev o tem, da nastane, pa je konkretiziral Zakon o lokalni samoupravi, ki je določil območja in sedeže novonastalih občin povsod po Sloveniji. Občani »bivše« občine smo v tem videli možnost, da se bolj približamo uresničevanju lokalnih interesov, ki jih prejšnja, še skupna občina, sicer precej obremenjena z nalogami iz državne pristojnosti, ni mogla docela udejanjiti. Z občino, sedaj kot temeljno samoupravno lokalno skupnostjo, se je razvoju lahko začrtalo nove smernice.

Vaši prvi dnevi županovanja...

V prvem mandatnem obdobju županovanja, od leta 1994 do 1998, je na samem začetku predstavljal najbolj trd oreh formiranje občinske uprave. Sprva se je iskalo možnosti, da se privabi kader iz bivše občine, a je bilo takoj začititi, da se pri nekaterih poraja dvom in skrb, kot strah pred negotovostjo. Tako sem se odločil, da v delovno razmerje sprejemam pogumne ljudi - bodisi tiste z izkušnjami na drugih področjih bodisi mladim, čeravno še brez izkušenj, vendar pripravljenimi spopasti se z izzivi. Zadovoljen sem, da so si v času, ko smo prebijali led, vedno prizadevali, da se dodatno izobražujejo. Vsi so bili, po malem, samouki, kajti - roko

Moja njivca

Bliža se veseli december. Darila, obiski, dobra hrana, juhuu.... No, pri histeričnem in mučnem pospravljanju stanovanja, pa se bo prilegla tudi minutka oddiha za gospodinje. Takrat si lahko vzamete čas za izdelavo miniaturnega adventnega venčka. Prav gotovo bo popestril te temačne, deževne, jesenske dni.

Telohi – poslednje cvetje v letu

Narava naše dežele premore zelo pester svet cvetic, kjer težko prezremo telohe. Slednji so zanimivi predvsem zaradi časa cvetenja. Lahko rečemo, da so to prvi značilni pomladi, čeprav se prvi cvetovi običajno pojavijo še pred pravo zimo, to je koncem novembra, decembra, odvisno od vremena. Svoje polno cvetenje potem nadaljujejo zgodaj spomladi. Zadnja leta postajajo telohi vse bolj pomembne vrtno rastline in jih prištevamo skupini trajnic. Ustrezajo jim polsenčne lege, nekaterim celo senčne, redki pa uspevajo na soncu. S temi zahtevami so idealni za sajenje pod listopadno drevje, ki v času cvetenja telohov ni več ali pa še ni olistano in tako prepušča več sončnih žarkov. Tla naj bodo apnenčaste osnove, humozna, odcedna, a hkrati sveža, kar pomeni da dobro zadržujejo vlagu. Na kislejših tleh pripravimo ustrezno rastišče tako, da v tla podkopljemo apnenčasti pesek; če manjka tudi humusa, podkopljemo pesek skupaj s kompostom. Na izbranem rastišču bodo dobrodošle tudi skale iz apnenca, ob katere

sadimo telohe.

Skupaj s telohi lahko sadimo še mnoge vrste praproti, jetrnike, ciklame, lipice in še mnoge druge senčne trajnice. Odpadlo listje med telohi bo sadikam nudilo naravno zaščito pred zimskim mrazom. V bolj intenzivnih, bolje negovanih vrtovih, pa pograbljenost listje drevja nadomestimo z zastirkom, kot je lubje. Oslabelo listje telohov odstranjujemo zgodaj spomladi, pred glavnim cvetenjem. Za dognojevanje se poslužujemo organskih gnojil v poletnem času. V sušnih obdobjih (tudi mrzle brezsnježne zime!) bo zalivanje zelo dobrodošlo. Če želimo, da bo nabrano cvetje dolgo zdržalo v vazi, potem naberimo

nerazcvetele popke, ki bodo v neogrevanih prostorih cveteli celo nekaj tednov.

»Božična zvezda« – cvet božičnega večera

Legenda ...: Maria, revna mehiška deklica, je jokala na poti v cerkev. Bil je božični večer, ona pa ni imela darila, ki bi ga položila na oltar device Marije z Jezusom. Skozi solze je zagledala angela, ki ji je svetoval, naj nabere plevel ob poti. Bilo ji je nerodno, vendar so bile te prašne rastline edino darilo, ki ga je lahko položila na oltar. Nenadoma pa se je šopek plevela razvil v žareče rdeče cvetje in vse, ki so bili poleg prepričali, da se je pred njihovimi očmi zgodil božični čudež.

Legenda o rojstvu božične zvezde je stara že skoraj toliko kot rastlina sama.

Njena lepota izhaja iz obarvanih ovršnih listov, ki obkrožajo neznačajne rumenkaste cvetove. Najdlje in tudi najbolj poznana je rdeča božična zvezda, danes pa imamo na voljo še paleto drugih barv: roza, bele, rumene, belkaste z rožnatim središčem itd.. Večina nas božično zvezdo kupi v lončku, pripravljeno, da jo postavimo na najprimernejše mesto v stanovanju. Vendar moramo že pri nakupu paziti, da pravi cvetovi niso odprti in da rastlina ne stoji zunaj ali v mrzli trgovini, saj bomo drugače njeno lepoto užili

le kratak čas. Doma postavimo rastlino v prostor, kjer je najmanj 15° C, na svetlo okensko polico (ne na direktno sonce) in jo redno ter temeljito zalivamo. Ne pozabimo tudi na pršenje listov. Po zalivanju odlijmo vodo iz podstavka, da preprečimo koreninsko gnilobo. Gnojiti začnemo šele februarja, ko odpadejo listi in odrežemo poganjke, po spomladanski otoplitvi, v začetku maja, pa rastlino presadimo v večji lonček s svežo prstjo.

Zimsko hranjenje ptic

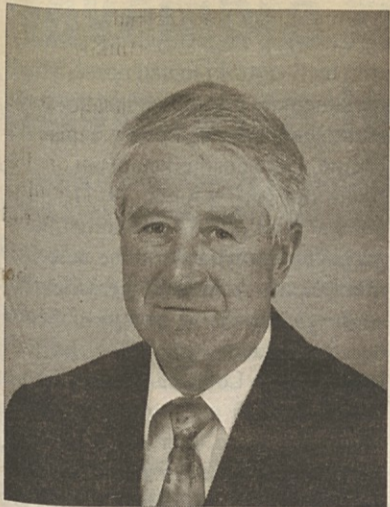
Ptice imajo naravno sposobnost preživeti zimo brez naše pomoči, zato je pravi pomen krmilnic bolj v opazovanju teh čudovitih bitij. Krmiljenje ptic v zimskem času pa je koristno tudi za našo sprostitiv in zabavo. Pri opazovanju ugotavljamo vrste ptic, njihovo gibanje, način prehranjevanja in vedenja. Nekatero ptice zrnje razkopljejo in iščejo pravo zrnje, druge se raje prehranjujejo s pobiranjem hrane s tal ali pa priletijo in poberejo zrnje ter hitro odletijo. Na krmilnico se ptice postopno navadijo. Najprej so zadržane in se le počasi približujejo. Čez čas, ko ugotovijo, da je varno pa se h krmilnici vračajo bolj sproščeno.

Ptice hranimo od prvega mraza do pozne pomladi. Najbolj pomembno je, da jih hranimo redno, vendar nikoli s slanim in začinjnim kruhom, pecivom in s kuhinjskimi odpadki.

Najbolje je, da jim hrano nastavljate zjutraj, pred svitom in zvečer pred mrakom. V hudem mrazu jim damo več hrane, v toplem vremenu pa manj. S hranjenjem prenehamo postopoma, do konca aprila. Če hrana ostaja, jo imajo ptice preveč in ostaja nevarnost, da izgubijo naravni nagon za iskanje hrane. Če pa se prevečkrat vračajo k hišici in neumorno iščejo hrano, je bilo hrane premalo. Krmilnice postavimo na višino 1,5 m; to obesimo na vejo ali pritrdimo na kol. Lahko pa jo postavimo tudi na okensko polico in iz neposredne bližine opazujemo ptice.

Fosili - naša naravna dediščina (5)

V prejšnji številki Latnika smo pisali o geološki dobi jura. Fosilov iz jure je na našem območju veliko. Kar nekaj je takih, ki so bili pri nas prvič odkriti in opisani. Nekaj jih bom predstavil.

V tej številki opisujem fosil, ki je dobil ime po Otllici. To je hidrozoj – pravzaprav mahu podoben fosil živalskega izvora. Ozemlje današnjega Trnovskega gozda, je bilo v zgornji juri – spodnjem malmu, področje raznih lagun in manjših grebenov, v katerih so vladali različni pogoji. Dovoljevali so razvoj posameznih morskih živalskih vrst – skupin le na majhnem območju. Ponekod je prevladovala ena favna, drugje druga – različna od prve. V apnencih te dobe namreč opazujemo horizontalno menjavanje koral, hidrozojev, spongij, hetetit, dicerasov, nerinej, ramenonožcev in drugih fosilov. Torej nadvse razgibano in zanimivo območje za raziskave, odkrivanja in določanje fosilov.

Okrog leta 1964 je akad. dr. Dragica Turnšek sistematično raziskovala Trnovski gozd. Posvetila se je predvsem koralam in hidrozojem.

Odkrila in določila je celo vrsto koral in hidrozojev, med njimi kar nekaj novih, ki do tedaj še niso bili poznani. Ob prebiranju njene literature sem s presenečenjem in zadovoljstvom spoznal, da je tudi na Otllici odkrila in določila nov fosil. »Nov fosil« pomeni, da je bil na Zemlji prvič najden. Tisti, ki najde nov fosil, ima pravico in dolžnost, da ga preuči, opiše in mu da ime. Dr. Turnškova je na Otllici našla novo vrsto hidrozoja in mu dala ime, ga poimenovala Hudsonella Otlcensis – po kraju najdišča, nahajališča – po Otllici. Hidrozoji so že izumrli skupina živali, ki so rasle podobno kot visoki mah (»mahovnjaki«), se pravi tanka, tanka stebelca različnih oblik in v različnem zaporedju – razporeditvi. No, v zadnjem času prihaja znanost do novih spoznanj in odkritij, zato moramo vrsto, ki jo tu opisujemo, šteti – razvrstiti v Stromatopora, ki sodijo v morske gobe ali pa v hidrozoje.

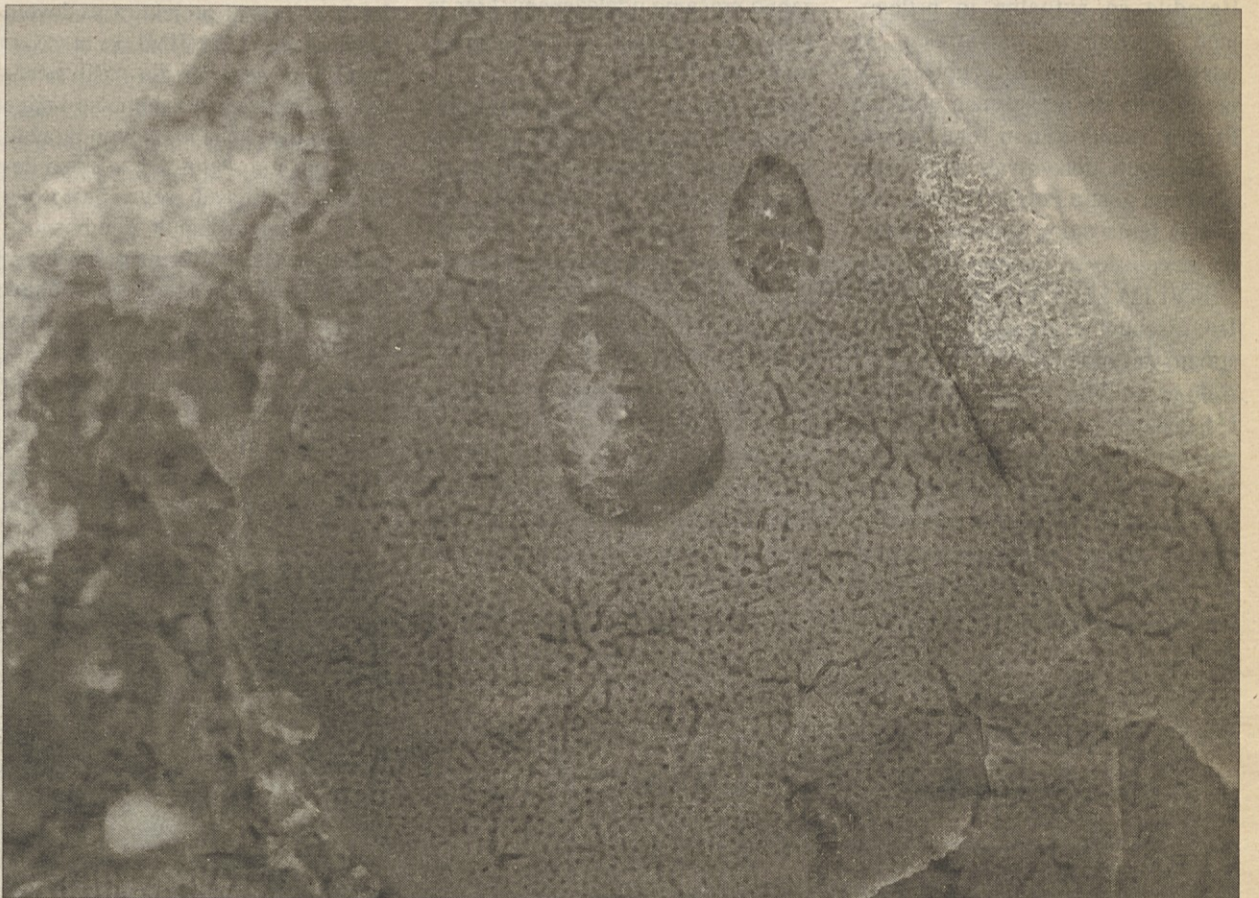
Kakorkoli že, ko sem prebral o »Otlškem fosilu«, sem si seveda zaželel, da bi ga našel. Težava pa je v tem, da je fosil zelo redek, pa tudi s prostim očesom se struktura skoraj ne vidi – potrebujemo povečevalno steklo. Za moje razstave mi je dr. Turnškova posodila košček njenega primerka, želel pa sem imeti svojega. Po dolgem, dolgem iskanju, pa sem na nedeljo, 20. septembra 1998, našel primerek Otlcensis, nato, 4. oktobra istega leta, še en majhen primerek. Oba sem zbrusil in odnesel na vpogled dr. Turnškovi, ki je potrdila, da sta oba primerka zares Hudsonella Otlcensis. Kot zanimivost pripišem, kako je dr. Turnškova leta 1966 opisala novo vrsto v razpravi SAZU: »Zgornjehurska hidrozojska favna

iz Južne Slovenije«. Hudsonella Otlcensis n.sp.

- Derivatio nominis: ime vrste je po kraju Otllica v Trnovskem gozdu, kjer je bila najdena

- Holotypus: vzorec P – 57

- Stratum typicum: zg. oxfordijski

in sp. Kimmeridgijski horizont

- Locus typicus: Otllica na Trnovskem gozdu

- Paratypi: P – 114, P – 117

- Diagnoza: Hudsonella z velikimi astrorizami in vertikalno rastjo cenosteja.

Sledi opis, ki pa je zaradi strokovnosti malo težje razumljiv in za ta zapis manj pomemben, ker objavljam fotografijo.

Dimenzije: premer osrednjih astrokoridorjev znaša 0,19 – 0,43 mm. Premer vmesnih prostorov je 0,07 – 0,17 mm, debelina skeletnih elementov pa 0,08 – 0,17 mm. Ob osrednjih astrofiznih brazdah skelet odebeli do 0,39mm. Razširjenost:

hajališču, med Otllico in Predmejo, našel še en primerek, kjer hidrozoj – stomatopora Hudsonella Otlcensis obrašča v kamnini korale Goniocora pumila in je zato še bolj zanimiv.

nova vrsta je bila najdena na Otllici (P – 57). Tej vrsti prištevamo še primerek P – 114, najden nedaleč od holotipa – prvega najdenega primerka.

Kako se spozna Otlcensis? Na zbrušeni zgornji površini so z lupo vidne do 2 mm velike nepravilne zvezdice, kot da bi iz nekega centra material razneslo na več strani. Naj še omenim, da sem na drugem na-

Tako ima torej Otllica »svoj« fosil, ki je po sodbi strokovnjakov pravzaprav najlepši med hidrozoji. Sicer pa ima območje Otllice še mnoge druge lepe fosile, ki jih bomo našli in opisali kdaj drugič.

Po literaturi akad. dr. Dragice Turnšek in s svojimi izkušnjami pripravil Stanislav Bačar,

se nadaljuje...

Literarne ustvarjalnice v Piranu

Organizirano preživljanje prostega časa

Prosti čas? Kdaj je prosti čas? Kako ga preživimo?

Čeprav so osnovnošolci obremenjeni z nalogami, ki jih zahteva šolsko delo, jim ostane še veliko časa, ki ga mnogi ne znajo preživeti tako, da bi bili zadovoljni sami in tisti, ki zanje skrbimo. Televizijski programi zapolnjujejo čas, ki ga otroci opredeljujejo s prostim časom. Ali so programi oblikovani tako, da pozitivno oblikujejo mlade osebnosti?

Zveza prijateljev mladine Ajdovščina se trudi, išče poti in načine, da bi osnovnošolcem ponudila zanimivo preživljanje prostega časa, da bi mlade ljudi iztrgala različnim vplivom in cesti. Šesto leto je organizirala dvodnevne literarne delavnice med jesenskimi počitnicami v Piranu. Namenjene so bile učencem od petega do osmega razreda osnovne šole. Kako so organizirane?

sami ustvarjali pod mentorstvom, nekatere dopolnjevali, bogatili in popravljali. Sestavljali so različna umetnostna in neumetnostna besedila, zlasti publicistična. Oblikovali so govorne nastope in nekateri tu nastopali za skupino in medije.

Dva dneva, kolikor so trajale ustvarjalnice, sta organizirana tako, da je delo dopolnjeno z ekskurzijo, ki omogoča učencem spoznavanje

Literarno ustvarjanje je pripravljeno tako, da bogati besedišče otrok, spodbuja domišljijo, krepi samozavest, pomaga oblikovati samopodobo mladega človeka. Naloge omogočajo diferenciacijo in poglobljeno delo, združujejo analizo in sintezo; potekajo individualno, omogočajo skupinsko delo in v parih.

Besedila so aktualna in prilagojena literarnemu ustvarjalcu, ki udeležence delavnice obišče. V preteklosti sta udeležence obiskala Primož Suhodolčan in Tone Pavček. V letošnjih delavnicah smo imeli glasbeno gostjo Polono Furlan, zato je bila tema nalog splošna, izražena je v naslovu, in sicer BESEDA, VSEVEDA IN SLADKOSNE-DA...Učenci so na različne načine spoznavali moč in pomen besed.

Naloge so bile pisne in govorne. Udeleženci so oblikovali poezijo, prozo in dramatiko. Svoje izdelke so prebiral v skupinah in jih ocenjevali. Tako so se učili vrednotiti tuje in svoje delo, sprejemati mnenje drugih in izraziti svoja spoznanja. Naloge z različnimi cilji so tudi

obmorskih krajev, življenja in ljudi. Ladja je popeljala udeležence po Piranskem zalivu, da so poglobljeno doživljali manj znano. Gostoljubje nam nudi penzion Maksimiljan, ki omogoča različnim skupinam osnovnošolcev opravljanje prostočasnih in šolskih aktivnosti.

Kopanje v pokritih bazenih in družabno srečanje udeležencev, kjer je poudarjena vzgoja, obogatita skupno bivanje v Piranu.

Vsako leto se udeleži literarnih delavnic okrog 50 učencev iz ajdovske in vipavske občine. Menim, da bi morali razširiti in spodbuditi več podobnih načinov organiziranega preživljanja prostega časa, ki omogoča mladim koristno usmeriti svojo ustvarjalnost, aktivnost, zabavo in druženje. To bi morala podkrepiti širša skupnost, kajti, gasiti požar, ki že gori, je prepozno in težko.

Ob sklepu velja še moja zahvala staršem, ki podprejo, tudi materialno, literarne delavnice, da zaupajo meni iz Zvezi prijateljev mladine iz Ajdovščine.

Irena Šinkovec

Uprimo se boleznim sedanjega časa

Kdo ali kaj danes ogroža naše zdravje?

Svet se spreminja. Vsakdanje življenje spreminja ritem in človek se prilagaja. Nekoč so ljudje cenili vsak kos kruha in mesa, vonj po potoci je imel svoj praznični pomen.

Danes ne poznamo praznega želodca ampak nasprotno, velikokrat s prepolnim hitimo, da bi ujeli nori utrip življenja. Vendar ne z nogami, ampak z mislimi, telefoni, računalniki...

Samí sebe ogrožamo s svojim načinom življenja.

V sodobnem svetu so najpogostejši vzrok invalidnosti, odsotnosti z dela in smrti bolezni srca in ožilja (BSO) in druge kronične bolezni (rak, sladkorna bolezen, kronične bolezni pljuč...). Slovenija ni izjema. Grozeči so podatki, da ima petina Slovencev zvišan krvni tlak, 60% ima zvišan holesterol v krvi, 50% krvni sladkor nad normalo, 50% Slovencev pa je predebelih. Rak se kot vodilni vzrok smrti začne pojavljati pri starosti 45 let in ostane vodilni do 65. leta, ko prevzamejo vodilno mesto BSO.

Za BSO in druge kronične bolezni je značilno, da imajo skupne dejavnike tveganja, ki pospešujejo njihov nastanek, razvoj in se jih da z zdravim načinom življenja uspešno preprečevati ali vsaj odložiti njihov nastanek v kasnejše življenjsko obdobje. Posebno pozornost velja usmeriti predvsem na nezdravo

prehrano, kajenje, količino zaužitega alkohola, stres in način življenja z nezadostno telesno dejavnostjo.

Ministrstvo za zdravje RS je v drugi polovici leta 2001 oblikovalo nacionalni program izvajanja preventive, s katerim želi zmanjšati obolevnost, umrljivost in invalidnost zaradi BSO ter kroničnih bolezni za 15-20% v petih letih. Program izvajamo tudi v Zdravstvenem domu Ajdovščina. S Šolo zdravega hujšanja smo pričeli že pred dobrim letom in pol, ko Zavod za zdravstveno zavarovanje programa še ni finančno podpiral. V delavnico so se lahko vključili vsi zainteresirani le samoplačniško.

Od oktobra 2001 je osnova za udeležbo na delavnicah preventivni zdravstveni pregled, ki ga posameznik opravi pri svojem osebnem zdravniku. Na pregled so vabljeni odrasli v najbolj rizičnem življenjskem obdobju - moški od 35. do 65. leta in ženske od 45. do 70. leta. Namen pregleda je aktivni nadzor nad zdravjem ljudi, zgodnje odkrivanje visoko ogroženih za razvoj bolezni srca in ožilja in ustrezno ukrepanje, vključno s svetovanjem za dejavnike tveganja in spremembo življenjskega sloga. Eden izmed ukrepov

je napotitev v Zdravstveno vzgojni center, kjer potekajo učne delavnice in individualna svetovanja.

V skupinski obliki poteka uvodna delavnica »Kako živeti zdravo?«, na kateri govorimo o zdravem načinu življenja in dejavnih tveganjih za zdravje. V nadaljevanju se posameznik lahko vključi v delavnice Zdravo hujšanje, Da, opuščam kajenje, Zdrava prehrana ali obiskuje individualno svetovanje za zmanjšanje pitja alkohola. Z napotnico osebnega zdravnika je upravičen do brezplačne udeležbe na delavnicah, seveda pa z veseljem sprejemamo tudi tiste, ki sami želijo spremeniti življenjski stil in vlagati v svoje zdravje.

Za dodatne informacije lahko obiščete Zdravstveno vzgojni center, ki deluje v prostorih Splošne zdravstvene vzgoje ZD Ajdovščina vsak ponedeljek in torek popoldne, ali pokličete na tel. 36 93 123..

Ne pozabite, velik del odgovornosti za vaše zdravje je v vaših rokah. Odvisno od vas samih je, koliko boste vložili vanj.

Tamara Kofol, dipl.m.s.

Mesec preprečevanja odvisnosti v OŠ Danila Lokarja v Ajdovščini

Droge, kaj z njimi?

Mesec november je mesec boja proti drogam in raznim oblikam zasvojenosti. Vplivom raznih drog in z njimi povezanih zasvojenosti se ne moremo popolnoma umakniti oziroma se izolirati, pa čeprav si to pogosto želimo. Zato se je letošnje leto naša šola odločila pripraviti projekt, z naslovom DROGE, KAJ Z NJIMI, ki bi vključeval čim večje število naših učencev. Četrtošolci so s pomočjo knjige »Kaj je trip, Mija?« likovno izražali svoja občutja. Petošolci so skozi delavnice spoznavali sebe. Šestošolci so se v razmišljanjih o odvisnosti odločili za šport. Namen športnega dne je pokazati enega od načinov kvalitetnega preživljanja prostega časa. Šport ima toliko dejavnosti, da se za vsakega dobi disciplina, ki bi ga zanimala, ne da bi zato potreboval talent ali znanje. Naj omenimo le nekaj teh dejavnosti: balinanje, sprehod v naravo, šah, fitness... Čim več takih dejavnosti bodo učenci

imeli, vse bolj se bodo oddaljevali od drog. S sedmošolci se bo pogovarjal Miha Kramli, delavnice z njimi pa bo vodila Tamara Kofol s sodelavci. V tem mesecu smo vključili v projekt še starše sedmošolcev, ki so se udeležili predavanja z naslovom Z vzgojo proti drogi. Projekt meseca zaključujejo osmošolci, ki so svoje znanje pokazali v kvizu na osnovi knjige Blazno resno zadeti. Kviz z nagovorom gospe ravnateljice in s kulturnim programom se je odvijal v kinodvorani.

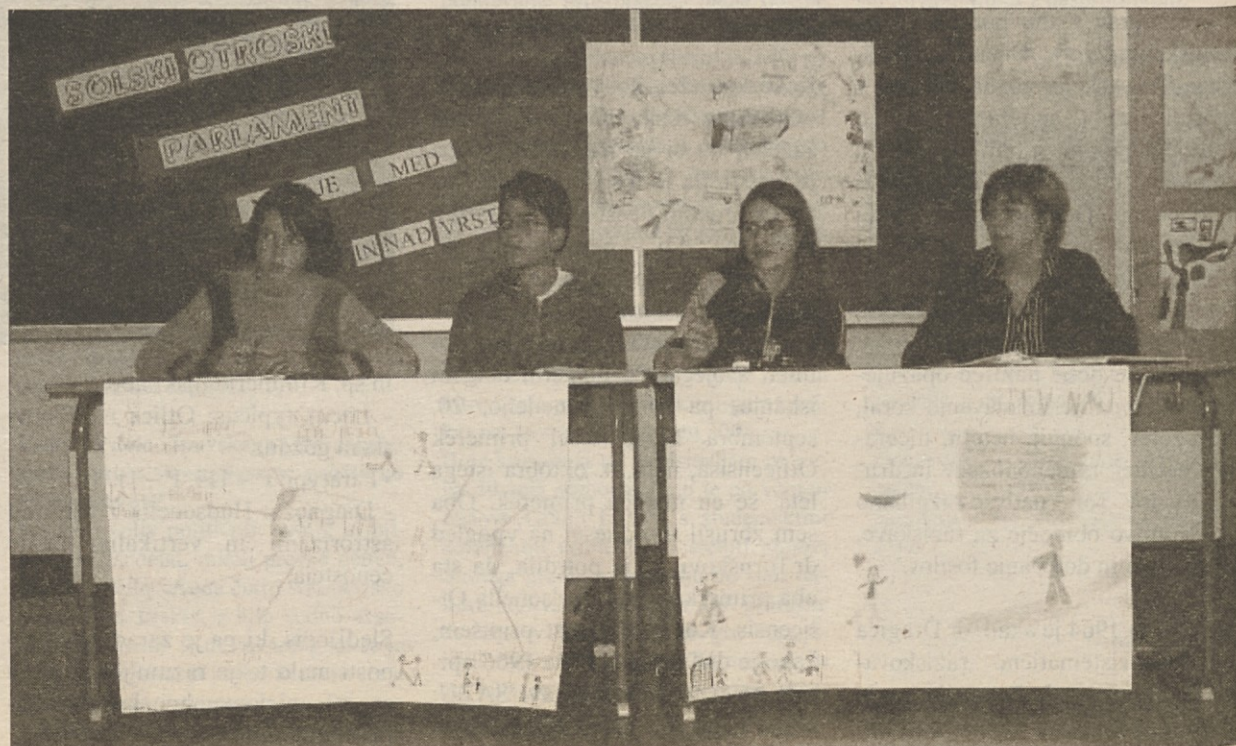
Dokler vedo, kaj bi radi počeli v življenju in kaj jih zanima, vse dotlej droga za njih ne bo obstajala, pa naj njihovo pozornost in energijo pritegnejo: šport, ples, glasba, branje pa tudi spoznavanje samega sebe.

Šolski otroški parlament, ki ga sestavljajo učenci od 5. do 8. razreda, se je sestal 21.11.

Razpravo sta vodila Urša Mali in Ju-

rij Černigoj. Pogovarjali so se o nasilju med vrstniki in nad njimi. Mladi parlamentarci so predstavili svoja razmišljanja in poglede na nasilje ter načine, kako nasilje zmanjšati. Nekaj dni prej, v torek, 19. 11., pa je potekal mali otroški parlament, ki je izključno domena Osnovne šole Danila Lokarja iz Ajdovščine. Udeležili so se ga otroci od prvega do četrtega razreda iz Ajdovščine, pa tudi iz Budanj in Lokavca. Govorili so o nasilju med in nad otroki. Razdelili so se v skupine, kjer so se vživljali v vloge nasilnežev in žrtev. Sočasno pa so potekale tudi delavnice. Otroci so risali, pisali in delali plakate. Iznašli so zdravilo proti nasilju. To je ljubezen, glasba, prijateljstvo, prijaznost, nasmeh, razumevanje in samokontrola.

Sodekavke oddaje Šolski flirt (Radio Nova, vsako sredo ob 17.00)

TRGO·EX

košara dobrega nakupa

- Miklavževa ponudba
- praktična darila
- tako velik zvrhan koš dobrot, da jih nima smisla naštevati
- košara dobrega nakupa

URNIK
od ponedeljka do sobote
7.00 - 21.00
nedelja
7.00 - 15.00

Dobrodošli!

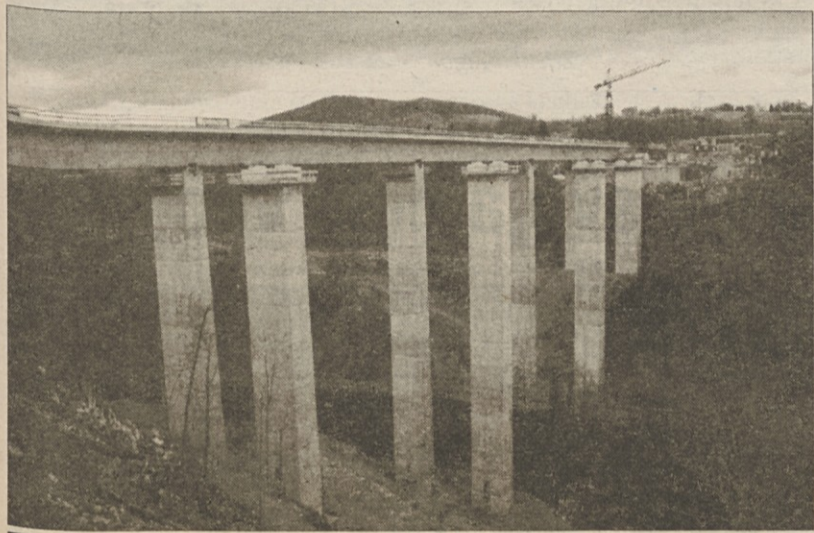
Primorje na Hrvaškem

Poznajo jih tudi Japonci

Primorje je pri gradnji hrvaških avtocest trenutno udeleženo s petimi objekti, z viaduktoma Baričević in Božići na pobočju Velebita in deset-kilometerskim odsekom pri Zadru na trasi avtoceste Zagreb - Split, pa z viaduktom Moždenec pri Varaždinu ter mostom Dobra na avtocesti Reka - Zagreb. Prav most čez kanjon reke Dobre pri Vrbovskem v Gorskem Kotarju je s tehnološkega vidika poseben izziv za delavce Primorja. Gre za tehnologijo postopnega narijanja, ki je na Hrvaškem malo znana. Primorje je po tej metodi zgradilo pri nas več mostov (Bandera, Ribnik, Glinščica, gradi se Tržiška Bistrica) vendar še nikoli s tako velikimi razponi med stebri, ki znašajo kar 51 metrov. Tudi dva

od štirih parov nosilnih stebrov sta dokaj visoka, 56 in 61 metrov in sta hkrati dobra preizkušnja pred gradnjo še višjih na Črnem Kalu. Razponi so tako veliki zato, ker na dnu slikovitega kanjona ni prostora za večje število podpornih stebrov, saj je ob strugi Dobre speljana tudi železniška proga. Da železniški promet ni bil oviran niti za en dan je ob krajši slovesnosti poudaril tudi podpredsednik hrvaške vlade, ki se je udeležil krajše slovesnosti ob dokončanju prvega pasu sicer 250 metrov dolgega mosta. O mostu Dobra so Hrvati med drugim poročali tudi na oktobrskem svetovnem kongresu o mostogradnji v Osaki.

EP

Prizidek k Zdravstvenemu domu v Ajdovščini že gradijo

Novembra začeli, novembra bodo končali

V začetku novembra je ajdovsko Primorje pričelo z izgradnjo prizidka k Zdravstvenemu domu Ajdovščina.

Pogodba med investitorji (Občina Ajdovščina, Lekarna in Zdravstveni dom) in izvajalcem je bila podpisana 18. septembra, dela pa naj bi bila dokončana v novembru prihodnje leto.

Prizidek bo imel tri etaže, v pritličju in prvem nadstropju bo lekarna, v drugem nadstropju pa bodo s prezidavami, poleg ambulante za otroke in mladino, pridobili dodatne prostore za še nekatere druge ambulante in pomožne prostore Zdravstvenega doma. Dvigalo bo omogočalo dostop do vseh etaž in medetaž celotnega zdravstvenega doma.

Izvajalec, podjetje Primorje, je pripravilo gradbišče in organiziralo

prometno ureditev. Za zagotovitev ustreznih pogojev dela so ogradili območja parkirnih mest ob lokalnih krajevnih cestah mimo C2 in Zdravstvenega doma ter med Tovarniško in Zdravstvenim domom. Trenutno se izvajajo dela na ureditvi potrebne kanalizacije in električnih priključkov. V decembru pripravljajo zemeljski izkop, takrat naj bi se pričela tudi fizična gradnja.

Dotlej pa bo tako za tamkajšnje stanovalce, kot za paciente in druge obiskovalce Zdravstvenega doma, gibanje (predvsem avtomobilsko) nekoliko omejeno. Tako investitorji, kot izvajalec, prosijo za razumevanje.

sh

foto M. Ergaver

Plaz Slano blato nad Lokavcem še vedno polzi

Zadnja informacija pred zaključkom redakcije, ki smo jo dobili pri vodji Štaba Civilne zaščite Ajdovščina, Igorju Benku, pravi, da plaz še vedno polzi. 200 tisoč kubikov materiala se nabira na sredini plazu, dnevno se premakne za 15 metrov. Kljub temu, da je bila intervencija (odvodnjavanje in odvažanje naplazine) napovedana za zadnji teden v novembru, je plazenje presenetilo in onemogočilo dela. Državna komisija za sanacijo velikih plazov se bo v teh dneh odločila, kako speljati sanacijo. Civilna zaščita in Gasilsko reševalni center štirikrat dnevno kontrolirata plaz. Gibanje na območju plazu je strogo prepovedano. Večje nevarnosti za vas zaenkrat ni, vsi pa bi si želeli suhega vremena.

foto M. Ergaver

Krajani Lokavca sprašujejo, zakaj se je zamudilo poletje

Odgovore ima država, ki je prevzela skrb

Krajani Lokavca so se sredi novembra oglasili na ajdovski občini. Zanimalo jih je, zakaj se poleti, ko je bilo primeren letni čas za to, na plazu niso opravljala vsaj nujna vzdrževalna dela. Menijo namreč, da se je s tem zamudilo najboljšo obdobje za zavarovanje plazu, ter, da je prav nevzdrževanje povzročilo ponovno plazenje.

Kot so izvedeli, je za vsa dela odgovorna izključno država, ki je pred kratkim vendarle odobrila potrebnih 40 milijonov tolarjev za nadaljevanje del in tudi že izbrala izvajalce, podjetje Primorje iz Ajdovščine. Tako nameravajo na zgornjem delu plazu izdelati kamnite drenaže, ki

bodo vodo usmerjale v strugo potoka. Zaščitili bodo vodohram Kuši in očistili zaledje spodnje pregrade, ki je napolnjena z muljem ter popravili podporni zdi pod plazom, ob gradbiščni cesti. Na deponiji pri letališču, kamor je spomladi Primorje odvažalo material s plazu, bodo izdelali jarke za odvodnjavanje, začeli pa so tudi že z gradnjo pločnika iz Lokavca do deponije pri letališču v Ajdovščini. Seveda pa bodo z deli morali počakati na lepše, predvsem bolj suho vreme.

Občinska uprava je mnenja, da so do sedaj svojo nalogo korektno opravili, ter, da so bile izvedene vse potrebne akcije, da vas ni bila in

tudi sedaj ni v neposredni nevarnosti. Vaščani Lokavca želijo aktivno sodelovati pri spremljanju in oblikovanju končne sanacije, občina pa jim pomaga pri uveljavljanju njihovih zahtev. Sproti obveščajo prebivalce Lokavca o poteku dogodkov, predstavnik krajanov je bil prisoten tudi ob uvedbi del na plazu, ki jih bo izvajalo Primorje ter pri zadnjem obisku geologov iz Ljubljane, ki so si prišli strokovno ogledat zadnje premike plazu. Še naprej pa si bodo skupaj z vaščani prizadevali, da bo plaz čimprej saniran.

Sanda Hajn

ZDRAVSTVENI DOM AJDOVŠČINA SE V IMENU PACIENTOV IN ZAPOSLENIH ZAHVALJUJE ZA POMOČ PRI NABAVI REŠEVALNEGA VOZILA - REANIMOBILA NASLEDNJIM DONATORJEM:

TAXA d.o.o. Ajdovščina, Nova KBM d.d. področje Nova Gorica, IKA Ajdovščina d.o.o., ANTONI d.o.o. Ajdovščina, EFEKT d.o.o. Selo, EXCEL Dobravlje, MLINOTEST d.d. Ajdovščina, PEKARNE MLINOTEST d.o.o. Ajdovščina, ARHIKON d.o.o. Ajdovščina, LIPA d.d. Ajdovščina, TEKSTINA d.d. Ajdovščina, LEKARNA Ajdovščina, O K M d.o.o. Ajdovščina, FRUCTAL živilska industrija d.d. Ajdovščina, PRIMORJE d.d. Ajdovščina, BANKA VIPA d.d. Nova Gorica, HKS Vipava p.o., Vipava, BANKA KOPER d.d. Nova Gorica, AGROIND Vipava, obrtniki in podjetniki iz OBOMČNE OBRTNE ZBORNICE Ajdovščina in Vipava, CASTRUM d.o.o. Ajdovščina, DUKA d.o.o. Vipava, FLUID d.o.o., Črniče, Območna organizacija Svobodnih sindikatov Vipavska dolina, EURO-FERINT Ajdovščina, KSD Ajdovščina, Zavarovalnica TRIGLAV d.d. Nova Gorica, PETRIČ d.o.o. Ajdovščina, Trgovsko podjetje LUCIJA Ajdovščina, OBČINA AJDOVŠČINA in OBČINA VIPAVA.

DIREKTORICA

Boža Ferfolja, univ. dipl. prav.

Živahno novembrsko dogajanje v Pilonovi galeriji

V Pilonovi galeriji v Ajdovščini je bila v petek, 8. novembra, predstavitve drugega snopiča umetniških del in besedil o umetnosti Društva slovensko tržaških umetnikov, »Galerie Imaginaire«, posvečenega kraškemu slikarju Avgustu Černigoju, sodobniku in prijatelju Vena Piona. V projektu so sodelovali: Patrizia Devide in Franko Vecchiet iz Italije, Barbara Strathdee iz Nove zelandije ter Edvard Zajec iz Združenih držav Amerike, tekste pa sta prispevali madžarska poznavalka sodobne umetnosti Krizstina Passuth in italijanska umetnostna zgodovinarica Laura Safred, ki jo sodelovala tudi pri novembrski razstavi v Pilonovi galeriji, postavitvi Giorgia Valvasoreja. Snopič je izšel v majhni, zbirateljski nakladi - 50 kosov, cena posameznega izvoda pa je okoli 40 evrov.

foto Primož Brevelj

V ponedeljek, 11. novembra, je bila v prostorih ajdovske galerije razstavljena in predstavljena maketa Goriške ulice v Ajdovščini, kot jo skozi svojo diplomsko nalogo vidi Lokavčan Andrej Čopič. Mentor mladega Čopiča, je bil profesor Marjan Ocvirk, ki Ajdovščino dobro pozna, tudi iz prijateljevanja z znanim ajdovskim arhitektom Križajem. Pri izdelavi mu je pomagala Občina Ajdovščina, ki je odkupila izvod. Marica Žen, vodja Oddelka za urejanje prostora na ajdovski občini meni, da je ideja dobra in, da bodo poiskali načine, kako posamezne dele nalog vključiti v dokončno urejanje Goriške ulice. Maketa je bila v Pilonovi galeriji na razstavi teden dni, potem pa so jo preselili v prostore občine Ajdovščina, kjer si jo lahko ogledate.

V petek, 21. novembra, pa so v Pilonovi galeriji odprli razstavo črno-belih fotografij Andreja Perka, z naslovom Bivališča. Andrej Perko je po stroki strojni inženir, s fotografijo se je ljubiteljsko ukvarjal v času študija. Raziskovanje umetnosti ga je zagrabilo kasneje, sredi devetdesetih. Trenutno živi in ustvarja v Škofji loki, razstava v Pilonovi galeriji je nastala v sodelovanju z Loškimi muzejem. Svoje novo »bivališče« si Perko ureja v Vipavskem križu, kamor se bo z družino preselil v kratkem. O Andreju Perku, fotografu, je govoril likovni kritik Brane Kovič. Izpostavil je pomembnost prvih umetnikovih izkušenj v začetku sedemdesetih, s Fotogrupo ŠOLT. Fotografije iz ci-

kla Bivališča, so nastale v praznih, pozabljenih, zapuščenih prostorih, brez podobe človeka. Slutiti ga je moč skozi ostanke življenja v prostoru. Motivi so jasni, dopolnjuje jih čista linija okvirjev, skozi katerega opazovalec vstopa v drugačen čas.

Perkovi fotografski razstavi se bo tretjega decembra pridružila še razstava fotografij Vena Piona. Mesto bo imela v zgornjih prostorih galerije, kot zadnja dopolnitev Pilonove umetniške zapuščine. Seveda ni naključje, da bo zbirka postavljena prav na rojstni dan Franceta Prešerna, obeležitev praznika največjega slovenskega pesnika bo tih poklon slovenski kulturi.

sh

20. 11. 2002 - prvič

Dan slovenskih splošnih knjižnic

Letos smo prvič praznovali 20. november kot Dan slovenskih splošnih knjižnic. Pobuda je nastala v okviru projekta promocije splošnih knjižnic. S tem projektom želimo splošne knjižnice doseči predvsem dva cilja:

- povečati število uporabnikov in članov knjižnic

- dvigniti ugled splošnih knjižnic v slovenski družbi.

Po vseh knjižnicah so se zvrstile številne prireditve, ki so si jih knjižničarji zamislili vsak na svoj način: kot dneve odprtih vrat, kot posebne prireditve za otroke in odrasle, kot dan brez zamudnine...

Tudi Lavričeva knjižnica v Ajdovščini se je pridružila tej promocijski akciji. Zamislili smo si nekaj novega in sicer smo v knjižnico povabili znanega domačega gosta, s katerim naj bi obiskovalci knjižnice pokle-

petali o tem in onem, predvsem pa seveda o knjigah.

Na naše povabilo se je odzval dr. Franc Koren. Za sodelovanje smo ga poprosili, ker vemo, da poleg poklica, ki ga opravlja, aktivno sodeluje v okolju, v katerem živi in dela, da je vsestransko razgledan mož in oče in da ga vseskozi spremlja tudi ljubezen do pisane besede. In tako so vsi, ki so se od 17. do 18. ure znašli v naši klepetalnici preživeli čudovit popoldan ob spominjanju na prve korake v svet pisane besede, podelili smo si mnenja o novodobni bralni kulturi, zvedeli, katere knjige (in zakaj) so se našemu gostu najbolj vtisnile v spomin in kar nehote podaljšali to našo klepetalnico še za eno uro z željo, da jo še kdaj pripravimo.

Zdenka Žigon

IZ RAZMIŠLJANJA O BESEDI IN KNJIGI FRANCA KORENA

»...Knjiga je zame neke vrste drama, kjer nastopajo različne osebe s svojimi usodami, v svojih mislih pa to prizorišče oživim, ga oblikujem, na ta način pa sem sam glavni igralec. Moč knjige je torej izrazno večja od kateregakoli medija, kajti, ko berem knjigo, vanjo vlagam aktivni del sebe. Prav zato je tudi prebrana knjiga priložnost za neke vrste katarzo, očiščenje in priložnost za osebno zorenje. Dobra knjiga torej v človeku pušča plemenito srce...«

»...Poznam ženo (Kubilčerca iz Križne gore), ki se je iz Mohorjank naučila sama čitati, pisati pa ni znala. Vse zimске večere je prebirala knjige, večkrat tudi na glas celi družini...«

Slovesna akademija Umetniki za Karitas

Vsako leto daruje svoja dela več umetnikov

V soboto, 23. 11. Je na dvorcu Zemono potekala tradicionalna Slovenska akademija Umetniki za Karitas, kot uvod v teden Karitas. Slavnostni govor je pripravil pomožni škof Jurij Bizjak, ravnatelj škofijske gimnazije Matej Kobal pa je predstavil pomen likovne kolonije in humanitarnosti Karitas. Slavnostne akademije se je udeležilo veliko ljudi. Prodajno razstavo umetniških del je odprla umetnostna zgodovinarica Anamarija Stibilj Šajn. Skozi večer je bilo prodanih kar 10 slik, do sedaj torej skupaj 27, oziroma, okoli milijon in pol tolarjev izkupička, ki ga bo Karitas namenila brezdomcem na obali. Akademik Marjan Tršar, ki je bil tudi gost letošnje poletne likovne delavnice na Sinjem vrhu (v letih

Marjan Tršar in Tone Seifert, avtorja slik v ozadju

trajanja delavnice se je povabilu k sodelovanju odzvalo 240 likovnikov), je mnenja, da se v umetnosti odpira nova veja - karitativna umetnost. Prodajna razstava bo na

dvorcu Zemono na ogled do konca tega tedna, ko bodo teden karitas zaključili še z enim humanitarnim koncertom.

sh

24 mesecev pred kinodvorano v Ajdovščini

Boljšja tržnica praznuje 2. rojstni dan

Pred dvema leti sem tale čas trepetala v pričakovanju tistega »prvič«. Boljšja tržnica v Ajdovščini - po mnenju mnogih popolnoma nora ideja: »V Ajdovščini, ah, dej no, ajdovci niso za tako...«. Pa je bilo prav prvič lepo. Morda zaradi decembra, praznikov, vzdušja, (in zares velikih priprav), zato sem s strahom pričakovala tudi drugič, pa tretjič, ...desetič, enajstič, ...potem je strah izginil.

Naslednja bo 25. po vrsti. Iz meseca v mesec se zdi, da vedno bolj nastaja sama od sebe. Prihajajo prodajalci, prihajajo obiskovalci, nakupovalci. Vsako tretjo soboto v mesecu, prvi zbrani že ob sedmih zjutraj, zadnji odhajajo zgodaj popoldne. Vmes se mimogrede oglasi na Trgu 1. slovenske vlade malodane vse, kar se tistega dne po opravih muhi v mestu, vedno več pa je takih, ki dogodek iz meseca v mesec pričakujejo, ki jih je brskanje po stojnicah (praktično nemogoče je v en koš spraviti vse, kar se dobi pri nas) zasvojilo. Prihajajo upokojenci, gospodinjice, otroci, gospodje,

tovariši, .. Vsak po svojem opravku. In pripovedujejo drugim, glas o »ajdovski bolhi« seže že daleč. Dlje od plakatov in radia Nova. Nezgredljivo: vsako tretjo soboto v mesecu!

Povabljeni ste vsi, ki ste v dveh letih oblikovali, negovali in naredili Boljšjo tržnico v Ajdovščini. Hvala vsem, ki jo podpirate, dobrodošli vsi, ki jo še ne poznate. Praznovanje bo trajalo ves dan!

Tretja sobota v decembru pade na 21. najbolj norega meseca v letu. Mi bomo praznovali rojstni dan.

Sanda

Nova vrečka.

Komunalno stanovanjska družba d.o.o. AJDOVŠČINA
Goriška cesta 23b 5270 Ajdovščina
Telefon: 05-365-97-00
Telefaks: 05-366-31-42
E-mail: ksda.tajnistvo@siol.net

OBVESTILO OBČANOM

VREČKE ZA KOMUNALNE ODPADKE

Občane obveščamo, da bomo komunalne odpadke, ki se občasno pojavijo odloženi v vrečkah poleg individualnih posod za odpadke, pobirali samo, če bodo odloženi v tipskih 50 l zelenih vrečkah.

Vrečke so v prodaji na blagajni Komunalno stanovanjske družbe d.o.o. Ajdovščina.
CENA VREČKE VKLJUČUJE STROŠKE ODVOZA IN ODLAGANJA KOMUNALNIH ODPADKOV.
Nov način odlaganja odpadkov velja od 1.1.2003 dalje.

KSD d.o.o. AJDOVŠČINA

Odprto novo kegljišče

Prizadevni šmarenski kegljači

V soboto, 16. novembra so člani šmarenskega kegljaškega društva Škol slovesno predali svojemu namenu obnovljeno dvostezno avtomatsko kegljišče. Namesto rezanja traku je kegljišče z metom prve krogle odprl ajdovski župan Marjan Poljšak.

Z obilo zagnanosti, prostovoljnega dela in prispevkov ter z dotacijami so obnovili ostrežje in notranjost, tako, da je kegljišče sedaj res vredno svojega imena.

Že doslej so kegljišče, ki je bilo v mnogo slabšem stanju, obiskovali ljubitelji te priljubljene igre z »veliko kuglo« iz vseh okoliških krajev in tudi iz Ajdovščine, kjer je bilo kegljanje včasih pravi vrhunski šport. Jih bo sedaj še več ?!

Drago Brecelj

Jedli, pili in se veselili, slabo prodajali. Aja, pa tudi hodili...

2. pohod po Vrtovčevih poteh

V nedeljo, 17. novembra, je Planinsko društvo Ajdovščina organiziralo 2. Pohod po Vrtovčevih poteh. Pri pripravi in izvedbi je odločilno pomagala Občina Ajdovščina, Krajevne skupnosti Ustje, Planina in Šmarje.

Pohodnike so zjutraj, tik pred odhodom, pri velikem hrastu pri Ustjah pozdravili predsednik KS Ustje Marko Stibilj, predsednik PD Ajdovščina, Vlado Lemut in ajdovski župan Marjan Poljšak.

Ob sicer oblačnem, toda toplem vremenu, se je kolona pohodnikov kmalu raztegnila v nepretrgano vrsto, od starta pri Ustjah, pa skoraj do vrha nad Sveto Marjeto. Že v Dolenjah so si zopet lahko postregli s toplim čajem, kavo in dobrotami, ki so jih pripravile pridne dolenjske gospodinje. Na prvem ovinku nad Dolenjami so pohodniki prejeli žigosane kartončke ter vodnik po Vrtovčevih poteh. Potem pa na Planino - najprej do Brithov, od tam v Dolenjo vas in skozi Marce

foto M. Ergaver

proti Ostremu vrhu ter k Potoku. V Šmarjah je bila opoldne krajša slovesnost ob Vrtovčevem obeležju. Pohodnike sta pozdravila predsednik KS Šmarje Miloš Gruntar in župan Marjan Poljšak dočim je Stane Bačar predstavil Matijo Vrtovca. Sledilo je zelje in klobasa, pijače pa seveda ni manjkalo.

Pot se je nadaljevala skozi Vrtovče do Tevč, pa nazaj v Uhanje in Ustje in že so bili pohodniki spet na začetni točki.

Ob 15.00 smo pri hrastu podelili nagrade najstarejšemu in najmlajšemu (še ne 4 leta) udeležencu pohoda. Knjižne nagrade Vipavski zbornik je prejela še najštevilčnejša skupina ter tista skupina, ki je prišla iz najbolj oddaljenega kraja. Letos je bila to skupina iz Šentjurja. Pohoda se je udeležilo okoli 1350

pohodnikov, ki so obljubili, da pridejo tudi prihodnje leto in pripeljejo še prijatelje in znance.

Tudi letos je treba posebej pohvaliti organizatorje, najbolj tiste po vaseh in zaselkih. Prav postrežba po zaselkih je tudi letos dala pohodu izjemen čut pristne gostoljubnosti. No, morda bi bilo dobro, da bi se sprejema pohodnikov udeležilo še več krajanov in sodelovalo pri organizaciji. Nerazumljivo pa je, da ni bilo popoldne ob hrastu niti enega kletarja, ki bi vino prodajal, čeprav so pohodniki spraševali, kje bi lahko kupili vino. Vsekakor se je tudi ob tem vredno zamisliti, saj smo se dogovorili na pripravljalnem sestanku, da bo ob hrastu potekala prodaja »domaćih pridelkov«.

Nasvidenje na 3. Pohodu!

Stane Bačar

Najboljši zgornjevipavci

Prva »dirka« primorskih pevskih zborov

Prvo pevsko tekmovanje primorskih zborov v Postojni je minilo z zmago slavjem zgornjevipavskih zborov, še posebej Ipavske in dirigenta Matjaža Ščeka.

Z mešano sestavo je Ipavska osvojila med vsemi zbori največje točk in sicer 92,7, s samo žensko zasedbo pa je bil Šček ponovno zlat. Vipavski zbor v mešani zasedbi je prejel še posebno nagrado za najbolje izvedeno skladbo primorskega avtorja in sicer Alda Kumarja skladbo Turist. Poleg Ipavske je zlato osvojil le še zbor iz Doberdoba. Srebro sta med našimi zbori za svoje nastope osvojila še mešani zbor Stanko Premrl iz Podnanosa pod vodstvom Nadje Bratina in moški zbor Srečko Kosovel iz Ajdovščine, ki ga tudi vodi Matjaž Šček. Na tekmovanju, ki so ga Postojneci zelo dobro organizirali in je potekal po strogih pravilih mariborskega tekmovanja Naša pesem, je sodelovalo kar šest naših sestavov, oziroma tretjina vseh nastopajočih. Tako sta na tekmovanju

malih skupin sodelovala še okteta Castrum iz Ajdovščine (umetniški vodja Nadja Bratina) in Sotočje (vodi ga Peter Pirih) iz Črnič.

Tekmovalno komisijo so sestavljali Andraž Hauptman, Marko Vatovec in Walter Lo Nigro in si je izbrala zelo oster kriterij. Poslušalci in druga strokovna javnost so si bili edini, da je tekmovanje uspelo tako po organizacijsko kot tudi po kakovosti, saj so zbori brez izjeme pokazali izjemen napredek v razvoju kot tudi skrbno pripravljenost. Organizatorja, Zveza pevskih zborov primorske in Javni sklad RS za kulturne dejavnosti sta se pri pokroviteljih potrudila tudi za denarne nagrade in tako se je žiro račun Ipavske skupno odebil za 300.000 tolarjev.

Edo Pelicon

Prva seja Občinskega sveta v Vipavi

Spoznali so se, zdaj pa na delo

Za 28. 11. je bila napovedana prva seja vipavskega občinskega sveta v novi sestavi. Na račun spremembe odloka o določitvi volilnih enot, ki bolj sorazmerno določa število svetnikov na število prebivalcev Vipave, ima vipavski občinski svet v tem mandatu enega svetnika več, kot v prejšnjem, torej 17.

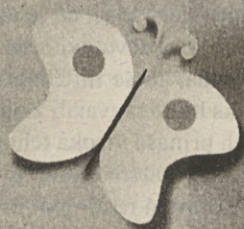
Sestava sveta se je precej spremenila, saj so iz prejšnjega mandata ostali le 4 svetniki, to so Darko Rossa (SLS), Marjan Furlan (Nsi), Bojan Turk (ZLSD) in Marta Rodman, ki je tokrat kandidirala

na neodvisni Listi občanov KS (v prejšnjem mandatu je bila svetnica SLS). Občinski svetniki so potrdili mandat županu, Ivanu Princesu, ki je bil z dobrimi 53 odstotki glasov izvoljen v prvem krogu volitev.

Sledila je županova zaprisega in nekaj osnovnih dogovorov, kako bodo potekale seje v prihodnje. Svetniki so se strinjali z županom, ki je predlagal, da doslej prvo točko dnevnega reda sej - Vprašanja in pobude - potisnejo na zadnje mesto in v ospredje pomaknejo pomembnejše občinske debate.

Izvoljena je bila komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, v sestavi: predsednik Darko Rosa in dva člana Marta Rodman in Alojz Peljhan. Do naslednje seje ima nalogo pripraviti predloge za sestavo vseh komisij in odborov občinskega sveta. Na naslednji seji pa bo na dnevnem redu tudi že proračun. Želja župana je, da bi občina novo leto začela s sprejetim proračunom. Prva seja vipavskega občinskega sveta je bila kratka, trajala je slabe pol urice. Na naslednji pa se torej že začne resno delo. Kot so obljubili svetniki, bo tudi učinkovito.

sh

Pohitite!

V poslovno-stanovanjskem objektu C3 je na voljo samo še nekaj poslovnih prostorov.

Ajdovščina:
**vročim²
naprodaj**

primorje

Primorje Ajdovščina d.d., 05 36 90 351, 36 90 343

Biseri Jadrana in Sladka fantazija – skulpturi očarali mednarodno žirijo

Matjaž Novak na svetovnem kuharskem tekmovanju

Matjaž Novak, znani ajdovski slaščičar iz podjetja Incom, se je kot član slovenske nacionalne ekipe udeležil tekmovanja za svetovni pokal v kulinariki, ki je potekalo med 16. in 20. novembrom v Luxemburgu.

Poleg Matjaža je ekipo sestavljalo še 5 kuharjev iz odličnih slovenskih kuhinj, med drugim tudi dva »Hitovca« Borut Jakič šef Perline kuhinje in Matjaž Cotič iz gostilne Pri hrastu. Njihova naloga je bila izdelati razstavno mizo, obloženo z vsem, kar spada v obrok - od hladnih predjedih do sladice. Matjaž Novak, s Ceste doma, je na svetovnem kuharskem prvenstvu

pripravljaj sladice: minjone, sladice, postrežene na krožniku, ploščo za 6 oseb – sladkorno skulpturo Biseri Jadrana in čokoladno umetnino Sladka fantazija. Prav skulpture, Matjaževa posebnost, so očarale mednarodno žirijo. Slovenska kuharska ekipa je v konkurenci 39-ih ekip s celega sveta osvojila bronasto medaljo.

Matjaž Novak se je že večkrat dokazoval na tekmovanjih, tako ima v svoji zbirki dve bronasti, eno srebrno in eno zlato medaljo s slovenskih kuharskih tekmovanj, 1999 je na svetovnem prvenstvu v Švici dosegel bronasto medaljo, na Kulinaričnem tekmovanju, ki je potekalo letos v Salzburgu, pa je prejel srebrno medaljo. Kljub uspehom pa udeležba na tovrstnih tekmovanjih ni poceni. Matjažu v največji meri pomaga podjetje Incom, kjer je zaposlen. Tekmovanje v Luxemburgu pa so mu omogočili še Hit iz Nove Gorice, Pekarna Brumat, Agroind iz Vipave, Mlinotest iz Ajdovščine, trgovsko podjetje Žigon in Žito Gorenjka.

sh

Nagrada Andragoškega centra RS skupini PUM iz Ajdovščine

Potrdilo za dobro delo

Mentorici PUM-a, Tanja Pipan in Barbara Krtelj sta se 14. oktobra odpravili v Ljubljano, po nagrado Andragoškega centra (lično plaketo in paket knjig), ki jo je skupina prejela za izjemne učne uspehe in bogatitev lastnega znanja v šolskem letu 2001/02.

V lanskem šolskem letu je PUM obiskovalo 24 mladih, kar dve tretjini vpisanih je s pomočjo mentoric programa uspešno nadaljevalo, oziroma končalo srednje šolanje. Prijavo na razpis je skupini predlagala Ana Kranjc, profesorica na oddelku pedagogike ljubljanske Filozofske fakultete ter »idejni vodja« Poletne andragoške šole, ki je skupaj z udeleženci zadnje poletne šole (tudi predstavniki evropskih držav), obiskala mlade, ki so jim predstavili delo ter izdelke (ročna dela, knjigo Pravljice iz Pumzije, ptičje krmilnice, fotografije...).

Častna gosta podelitve sta bila doktor Janez Drnovšek in Ministrica za

šolstvo Lucija Čok, ki sta nagrajencem osebno čestitala. Vsi pa so prejeli tudi videokaseto s spoti vseh nagrajencev.

Lani je enako nagrado, torej, »za izjemne učne uspehe in bogatitev lastnega znanja«, prejela skupina kmečkih žensk z Gore. Sh

Najbolj prijazna uslužbenka ajdovske UE v oktobru

Milanka in Janez

Upravna enota v Ajdovščini je bila ena od petih v Sloveniji, na kateri je v oktobru potekala akcija glasovanja za najbolj prijaznega uslužbenca. Ajdovski občani so za najbolj prijazno izbrali Milanko Neškovič, poznano po tem, da nima dlake na jeziku, kar tudi zelo glasno pove, pa tudi, da zna razplesti še tako zapleteno birokratsko zanko in je vedno ustrežljiva. Kot sama pravi, je naziv priznanje vsem delavcem ajdovske upravne enote, ki morajo nemalokrat potrpežljivo prenašati slabo voljo in jezo občanov. Pa tudi sodelavce

RADIO

NOVA

94,8 Mhz

foto M. Ergaver

včasih nahruli, ampak že tako, da jih obenem spravi v smeh. In prav gromski smeh je eden od njenih prepoznavnih znakov. Izbrancem je na slovesnem sprejemu v vladni palači v Ljubljani čestital tudi predsednik vlade, Janez Drnovšek.

Iče

TRGOVINA

Po idejo za
novoletno darilo

Dobre ideje in izvorna darila,
tudi po naročilu

VIDMAR TANJA S.P.

PREŠERNOVA 12

5270 AJDOVŠČINA

TEL.FAX: 05/ 36 61 079

Vetrišče

Tako, preživeli smo razburkano volitveno norijo, pa še Martina smo dostojno počastili. Zdaj so najbrž glave trezne in snujejo nove vsakdanje vizije.

Če se malce zapičim v volitve, potem lahko zapišem nekaj mojih opazanj v tej evforični besediščini. Še najbolj me je začudilo dejstvo, da je zelo malo kandidatov ponujalo tudi kulturni razvoj, kulturo nasploh. Največkrat so se ukvarjali z Evropo, vsaj tisti, ki so imeli namen za-

jahati državnega konja. Na lokalni ravni pa so se preekali le o majhnih vizijah in o načelnih rešitvah, ki so jih skrili v meglo posplošenih fraz. Mislim, da so te volitve pokazale pravo sliko družbenega stanja nasploh. Volilno telo je bilo tokrat kar precej zadržano in v nekaterih segmentih celo apatično, kljub zadovoljivi udeležbi na voliščih. Pokazalo se je, da ima skepticizem globlje korenine. Vestne politično-ekonomske raziskave bi pokazale, da se pri nas dogaja hibriden kapitalizem, ki priznava samo dobiček in nima socialnih adekvatnih varoval. Ideologi takšnega kapitalizma podarjajo, da so socialne stiske nujen stranski produkt razvijajočega se tržnega gospodarstva in kapitalizma nasploh.

Dejstvo je, da so naši delavci produktivno prav tako obremenjeni, kot tisti v visoko razvitih ekonomijah, ampak njihova nagajenost je nesorazmerna. Ekonomisti znajo dobro izračunati, za koliko se bo nek proizvod pocenil, če se cena delovne sile zmanjša. Vendar, kjer je delovna sila podcenjena, upade tudi kupna moč. In tu se začne globalizacija: tam, kjer je cenena in

podcenjena delovna sila, tam naj se izdelujejo proizvodi, ki se bodo prodajali na trgih, kjer je kupna moč še vedno dovolj velika. Poleg tega pa močno tehnološko razvite ekonomije marginaliji vsiljujejo tudi ekološko sporne tehnologije, ki še vedno prinašajo dobiček. Razveseljivo dejstvo je, da je naša industrija že na zadovoljivi tehnološki ravni, vendar to še ni trdna garancija, da nas bodo razvajali z ugodnostmi, ki jih prinaša visoka tehnološka razvitanost, v katero silimo in hočemo, kar je prav in razumno. Prepričan sem, da imamo dovolj intelektualnih potencialov, da bomo zmogli dohiteti tehnološke vrhove. Slovenski intelektualni duh se je skozi zgodovino priučil velike adaptivnosti. Problem je drugje, v razpršeni nacionalni ekonomiji, ki v tem trenutku nima skupnega konsenza, pa tudi skozi volitveno agonijo se ni izcimil. Mar to pomeni, da se je nacionalno telo nekoliko rasteznilo? To bi se dalo argumentirati tudi z barvitostjo nestranskih volilnih list. Iskreno rečeno, sem bil tega dejstva zelo vesel, saj to kaže na to, da se morebiti pa le prebujata tudi molčeča večina. Skozi takšno optiko se kaže tudi vzpodbudno zorenje demokratične

komunikativnosti, ki je osnova prave demokracije. Ljudje se morajo naučiti pogovarjanja, argumentiranega dokazovanja dejstev. Skozi takšne komunikacijske procese se lahko oblikuje družbeni konsenz, ki bo zaobjel široke interese skupin in posameznikov. Polagoma se v demokratično procesiranje družbe integrirajo tudi nove taktike: recimo, lobiranje. Te stvari so za povprečne volivce sila neznane in njim pomeni to le še ena politična fraza. Lobiranje je v bistvu konkreten vpliv na nosilce političnih funkcij: poslance, svetnike, župane. Največkrat se za lobiranje odločijo manjše močne skupine, ki s kapitalnim vplivom posegajo v politično kreacijo. Zelo preprosto povedano: z denarjem kupiš vse! Seveda so takšna lobiranja do neke mere legalna, vendar so to tako prefinjeni prepleti raznih interesov, saj veste: Roka roko umije! Razvoj demokracije se nam torej dogaja. Da je temu tako, so pokazale tudi lokalne volitve. Svetniški sestav je pester, pa tudi predvolilni pogovori so se odrazili na nek višji komunikacijski nivo.

Nemara to pomeni, da se bo tudi pri nas začelo dogajati družbeno

tolerantno pogovarjanje, da bo vendarle presežen ideološki revanšizem, ki je v preteklem desetletju potleval v naši dolini in vase srkal tudi obrobja. Novi ljudje z novimi vizijami polagoma vstopajo v politično gledališče, kjer jim spretni režiserji zaenkrat še odredijo vloge, vendar se bodo z leti prelevili v konstruktivne arhitekta družbeno produktivne politike, ki se ne bo več naslanjala na stroga ideološka priporočila in ki se ne bo hranila z nekimi preživlim nihilizmom. Lokalna politična zdravarija se čedalje bolj izčiščuje, kar je za politično življenje še kako pomembno. Tu in tam pa se že pojavi kakšen anarhičen odtonek nezadovoljstva s precejšnjo ideološko preparacijo, vendar se izniči v novodobnem drugačnem hotenju – drugačne vizije bodo ponujale drugačno možnost sooblikovanja lokalne politike.

No, čas bo, da neham politizirati in opletati s frazami. Bo že življenje poskrbelo za bodočnost, ki si jo hočemo nasnovati. Svobodne misli naj ne bodo le posamezne vrane nad praznimi polji.

Bojan Bizjak Zakawsky

KINO AJDOVŠČINA:

VESELI DECEMBER:

Prvi teden:

Mišek Stuart Little 2 (animirani ig-

rani film)

Naključni milijonar (komedija)

Drugi teden:

Lilo in Žverca (animirani film)

Glasniki vetra (vojni film)

Tretji teden:

Znamenja (akcijski film)

Četrti teden:

Ledena doba (družinska animirana komedija)

Za veseli december vstopnice cenejše za 15 %, za risane in animirane filme pa samo 600 SIT.

LAVRIČEVA KNJIŽNICA:**Prireditve:**

Sreda, 4. decembra ob 18.30

Predstavitel spominov Anice Lokar:

Od Anice do Ane Antonove.

V decembru tudi predstavitev knjižnega daru za leto 2003 Goriške Mohorjeve družbe.

Ure pravljic:

Ajdoščina: ob četrtek ob 16.30

Podnanos: ob sredah ob 10.30

Vipava: ob sredah ob 17.00

Ajdoščina: od ponedeljka do petka

od 9.00 do 18.00

sobota od 8.00 do 12.00

Oddelek Vipava:

ponedeljek od 9.00 do 12.00

sreda od 14.30 do 18.00

petek od 12.00 do 16.00

Oddelek Podnanos:

sreda od 11.00 do 14.00

petek od 17.00 do 19.00

Oddelek Dobravlje:

torek od 16.30 do 18.00

sobota od 9.00 do 11.30

POTUJOČA KNJIŽNICA po razporedu

Info: 366-13-28

ZVEZA KULTURNIH DRUŠTEV AJDOVŠČINA:

Naši zbori pojo:

7. decembra ob 20. uri v Kulturnem domu v Ajdoščini

8. decembra ob 17. uri v Zadružnem domu v Vipavi

Nastopili bodo:

Lovski pevski zbor Zlatorog iz Vipave, Dekliški pevski zbor Grlica iz Budanj, Fantovski zbor Prjatlji iz Sela, MePZ Angelski spev iz Otlice, Kvintet Ventus iz Ajdoščine, MPZ Razpotje s Cola, Komorni zbor Ipavska iz Vipave, Ženski pevski

zbor društva upokojencev Večernica, Kvintet Sumus, Oktet Castrum iz Ajdoščine, Oktet Sotočje iz Črnič, MPZ Primorje iz Ajdoščine, MPZ Srečko Kosovel iz Ajdoščine, MePZ Stanko Premrl iz Podnanosa.

7. december – Ostržkov abonma

Trije oslički in kozica Rozica

Kulturni dom Ajdoščina ob 10.00 in 11.30

19. december – Glasbeni abonma

Stefan Milenkovič na violini

Dvorec Zemono ob 20.00

21. december – Gledališki abonma

Sen kresne noči

Abonenti si bodo predstavo ogledali v PDG v Novi Gorici

27. december

ob 20.00 v Kulturnem domu v Ajdoščini

28. december

ob 20.00 v Zadružnem domu v Vipavi:

Plešemo in pojemo, nastop Folklorne skupine iz Vipave z gosti, ansambel

Jožeta Galiča

Info:364-30-72

GLASBENA ŠOLA VINKO VODOPIVEC AJDOVŠČINA

12. december

Razredni nastop pianistov z gostom

- violinist Domen Lorenz, na klavirju ga bo spremljala Alenka Šček

Lorenz

Šolska dvorana GŠ ob 18.00

Božično novoletni koncerti:

17. december

Koncert šolskega pihalnega orkestra Kulturni dom Ajdoščina

20. december

Koncert učencev solistov, harmonikarskih orkestrrov in godalnega orkestra

Kulturni dom Ajdoščina

Info: 368-01-20

USTJE:

25. december ob 16.00 - Cerkev Sv. Justa

Koncert božičnih pesmi – Cerkevni pevski zbor Ustje

KUD PIHALNA GODBA VRHPOLJE:

26. december

Božičnica

SPREJEM LUČI MIRU IZ BETLEHEMA:

21. december ob 16.00 na Trgu I. Slovenske vlade v Ajdoščini

Info: 031-835-122 Nataša Mihelj

RAZSTAVE**PILONOVA GALERIJA:**

Stalna razstava Vena Pilon bo od 3. decembra bogatejša za Pilonovo fotografsko zbirko.

Trenutno je na ogled tudi fotografska razstava Andreja Perka, Bivališča

20. december – Taide – podobe se vera

David Ličen in Polona Kunaver, s

sošolci iz Helsinkov predstavljata

miniaturne grafike

Info: 368-91-77

VIPAVSKI KRIZ:

13. decembra ob 18.00 - otvoritev

fotografske razstave Danila Jejčiča,

Vladimirja Bačiča in Primoža Breclja iz Ajdoščine.

ob 19. uri pokušina najboljših vin vipavskih vinarjev v Grajski kleti

Info: 368-88-03.

ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE AJDOVŠČINA:

Prednovoletne ustvarjalnice (izdelava božično novoletnih čestitk in okraskov):

4. in 5. ter 12. in 13. decembra od 16. do 18. ure v prostorih ZPM Ajdoščina, Goriška 17.

6. in 13. decembra od 16. do 18. ure v prostorih OŠ Draga Bajca v Vipavi.

16. december - ob 8.30 in 11.00 za učence razredne stopnje, Gledališče

Toneta Čufarja Jesenice: predstava Modra vrtnica za princesko

23. december - v Vipavi, v Vipavskem

Križu in Zavodu za usposabljanje invalidnih otrok Vipava za učence razredne stopnje, Lutkovno gledališče

Jesenice: predstava Mesarjev muc

26. decembra ob 17. uri v Kulturnem domu v Ajdoščini – obisk Dedka

Mraza in nastop skupine Game over. Vstopnine ni!

Info: 368-91-40 in 368-91-41

RAZMETANO PODSTREŠJE:

5. december ob 17.00 in ob 18.45 v Stari šoli v Vipavi - obisk Miklavža

Vpis otrok – knjigarna Črtica, Vipava

7. december ob 18.45

Katja brezveze, igrlica za otroke in obisk Miklavža

Stara šola v Vipavi

Delavnice:

- karting (ob sobotah ob 14. uri)

Info: David Fučka, 366-50-41

- ustvarjalnice (vsak petek od 15.-16. ure)

Info: Maruša Fabčič, 366-58-65

- angleški jezik (vsak četrtek od 16. – 17. ure)

Info: Neža Pavzin, 366-59-20

- italijanski jezik (vsak petek od 17.15 – 18.15)

Info: Jakoba Šraml, 368-70-30

- umetniška delavnica (vsak petek od 18.15 – 19.15)

Info: Tea Kobal, 366-53-05

- Planet Zemlja (predavanja z diapozitivni enkrat mesečno)

Info: Štefan Rehar, 366-58-31

- igralnice (vsak petek od 16. – 17. ure)

Info: Maja Rehar, 363-63-50

- literarni večeri (enkrat mesečno)

Info: David Puc, 041-395-797

Delavnice se odvijajo v prostorih stare šole v Vipavi – Trg Pavla Rušta.

Obisk delavnic je brezplačen, s seboj prinesite copate.

KAŠ:

1. december

KAŠ postavlja stojnico ob dnevu boja proti aidsu

29. december – silvesterski izlet v Krakow na Poljskem

Vsako soboto od 20.00 do 22.00 rekreacija v telovadnici OŠ Dobravlje.

Na sedežu KAŠ so na prodaj smučarske karte za SK Cerčno

Več informacij na sedežu KAŠ

DRUŠTVO UPOKOJENCEV AJDOVŠČINA - VIPAVA:

Info: 366-13-83.

DRUŠTVO MOST:

18. december ob 18.00

Novoletno srečanje v gostilni Pri Nives v Ajdoščini

Info: 364-53-38 Dora

DRUŠTVO GORA:

Več informacij dobite tudi na njihovi spletni strani: www.drustvo-gora.si.

BOLŠJA TRŽNICA:

21. december – celodnevno praznovanje 2. rojstnega dne Bolšje tržnice

Info: 041-232-976 Sanda

VINSKI HRAMI VIPAVSKE DOLINE MED MARTINOM IN BOŽIČEM

sobota, 7.12.2002 Orehovica, Podbreg

18.00: Otvoritev in kulturni program. Po otvoritvi pokušina vin v hramih ponudnikov.

petek, 13.12.2002 Vipavski Križ

19.00: Grajska klet: predstavitev vipavskih vinarjev, pokušina najboljših vin. Za zabavo poskrbljeno.

sobota, 14.12.2002 Planina

16.00: Stavba Krajevne skupnosti (pri cerkvi): prodaja kozarcev, zemljevidov in degustacija po kletih.

20.00: kulturni program in podelitev listin Matije Vertovca za najboljša vina.

21.00: degustacija vin planinskih vinarjev. Zabavni večer ob živi glasbi.

Info: RA Rod 365-36-00

ŠPORT IN REKREACIJA PLANINSKO DRUŠTVO AJDOVŠČINA:

2. december – Križna gora – Veliki Kamen

(1076 m), pohod bo vodil Drago Ergaver

Prijave sprejemajo v trgovini Tkanina v Ajdoščini.

Alpinistična šola - vsak teden, ob četrtek med 18.00 in 20.00 - trajalo bo predvidoma do marca 2003

Info: oglasna deska PD.

PLANINSKO DRUŠTVO**VIPAVA:**

22. december – Javornik, pohod bo vodil Miloš Kodele

Na izlete se lahko prijavite preko e-maila: pd-vipava@hotmail.com,

Info: Jurij Nabergoj – 368-70-56

Leon Kodre – 366-51-73.

PLANINSKO DRUŠTVO**PODNANOS:**

S pohodi pričnejo zopet januarja.

Info: Janko Božič - 366-92-77.

KOŠARKARSKI KLUB**AJDOVŠČINA:**

7. decembra – derbi za napredovanje v I.B ligo: KK Ajdoščina: KK Ježica

ŠC Police ob 20.00

ROKOMETNI KLUB KETING AJDOVŠČINA:

5. – 10. decembra – Mednarodni rokometni turnir na Sardiniji, rokometiške RK Keting bodo odigrale 4 tekme.

KINOLOŠKO DRUŠTVO**AJDOVŠČINA:**

Jesensko šolanje psov, vsako nedeljo med 10.00 in 12.00 uro na vadišču ob reki Vipavi pod vasjo Ustje.

Info: Branko Lavrenčič, 041-765-320.

SEJEM RABLJENE ŠPORTNE OPREME

6., 7. in 8. december

OŠ Danila Lokarja Ajdoščina

Info: 364-66-46

Pismo bralcev**SPOŠTOVANA GOSPA BREDA KUTIN IN GOSPOD ZORAN KOVAČ**

Slovenski potrošnik je lahko vesel in zadovoljen, da ima gospo Bredo Kutin, ki skrbi za zdravje slovenskega potrošnika in opozarja na zdravju škodljivo doma pridelano hrano.

Lahko se upravičeno vprašamo, kje je bila gospa Kutinova leta 1995, ko je izbruhnila afera BSE v Angliji in nato v celi Evropi. Zakaj takrat ni niti z eno izjavo, tudi na naše prošnje, opozorila slovenskega potrošnika, naj kupuje domačo hrano, ker je evropska lahko škodljiva in nezdrava. Kje je bila, ko je v Belgiji izbruhnila dioksinska afera ali afera antibiotikov pri prašičih in še bi lahko naštevali.

Ko smo pa ugotovili, da imamo nore krave v Sloveniji, za kar pa še zme-

rom obstaja dvom, ali so sploh bile, smo hitro pokazali na kmeta in mu pripisali vse slabo in ga obtoževali. Učinek opozorila je bil prepoved izvoza našega mesa v druge države. Gospa Kutinova pa ni zahtevala od pristojnih služb prepovedi uvoza mesa v Slovenijo, ko so se v Evropi dnevno odkrivali novi primeri norih krav. Danes, ko še ni ugotovljeno in dokazano, da so kmety res dodajali mleku kloramfenikol in pa tudi krma, ki jo kmety krmijo; domača ali iz uvoza, še ni analizirana, pa gospo Kutinovo zelo skrbi in je zelo glasna, kar je tudi prav. Vendar, če bi postavila vprašanje, kje so tiste službe, ki bi morale kontrolirati krmo in dajati dovoljenja, da se ta sploh lahko prodaja, bi bila bolj verodostojna zagovornica domačega

potrošnika, to pa so nenazadnje tudi kmety. Najlažje je na osnovi suma slovenskega kmeta pribiti na križ in pri tem uporabljati psovke: pacek ali kmetavzar.

Postopek je potekal neprofesionalno, kar tri mesece je bilo potrebno za analize mleka, za krmo, ki je lahko vzrok, pa teh analiz sploh ni ali pa nam niso znane. Najvažnejše pri vsej zadevi je to, da je bila z največjo hitrostjo sprejeta odločitev o zlivanju mleka v gnojnico in objava imen nekaterih osumljenih. Naredilo se je vse na tem, da je javno mnenje obrnjeno proti kmetom, saj jih Slovenija ne rabi, delajo nam itak samo probleme.

O gospodu Kovaču pa samo toliko; veliko gorja je s svojimi neevropskimi zahtevami in predpisi naredil ne samo kmetom ampak tudi živilsko predelovalni industriji. V Evropi se predpisana zakonodaja izvaja v 50

%, to ugotavljajo tudi uslužbenci VURS-a, ki obiskujejo in spremljajo delo svojih kolegov onstran meje.

Če bi g. Kovaču bilo toliko do varovanja potrošnikov, bi prepovedal uporabo mleka že v septembru, ko so bili znani rezultati in obvestil ostale službe vlade o tem. Ni ukrepal, dokaze o tem si je lahko ogledala vsa Slovenija, ko je nacionalna televizija pokazala posnetek, kako trgovci umikajo mleko v prahu s polic. Zakaj ni ukrepal že takrat, morda ni naključje, da so podatki objavljeni tik pred volitvami, ali pa so njegove službe spet potrebovale dodatna sredstva za opremo laboratorijev in še več analiz, ki naj bi jih plačal kmet. Kakšna bo ta cena, višja ali nižja, vedo le bogovi, saj nižja predstavlja samo pet odstotkov višje. Vsa stvar sovпада tudi s slabo izpogajanimi mlečnimi kvotami in pojavom velikih tržnih viškov, ki jih nismo sposobni prodati. Tržnih

viškov pa se lahko reši tudi tako, da se stroške proizvodnje poveča z raznimi dodatnimi analizami, tako, da za kmeta ni druge rešitve, kot prazen hlev. Malo preveč naključij je, vaj nekatera zelo dišijo po režiji, ne zaradi varstva potrošnika, ampak zaradi opravičevanja služb in skrivanja napak. Veliko gospodarsko škodo smo pa le naredili mlečnim pridelovalcem in nekaterim predelovalcem. Pa saj v Sloveniji ni potrebno živeti od dela, kdor dela, ta je bedak.

V eni stvari pa ima gospa Kutin popolnoma prav, zapravlja se denar davkoplačevalcev, ne strinjamo pa se, da zato, ker naj bi ščitilo neodgovorne kmety, ampak zato, da se ščiti državne službe, ki niso sposobne strokovno opravljati svojega dela, čeprav se nanj največ sklicujejo.

Dragica Čuk Novak
Manče 4, Vipava

Edvarda modro preletela predpraznične zavetnike vseh ideologij

Čudežna astrometla je našo parapsihologinjo že zdavnaj odnesla nad balone, v tihotne višave, ki jih ne motijo niti policijske frulice.

devica

Če vas tudi po volitvah še vedno bolj vzburja leva bradavica kot desna, potem je z vami nekaj narobe. Nič ne kaže da boste uravnotežili notranje energije in zmogli odločilni korak. Klub vsemu ne smete zamuditi nobene prednovoletne veselice, saj zavorni mehanizmi počasi, toda zanesljivo popuščajajo. In seveda, ne pozabite nastaviti Miklavžu!

kozorog

Zadnji čas je že, da se končno spustite iz nedostopnih sten proti nižavam, toplega vremena bo slej ali prej konec. Ker boste v prednovoletnem času prišli in svoje znamenje, to dejstvo izkoristite in se sprostite, povešelite, in, če je treba, znorite. Ne bo vam škodilo tudi nekaj pozitivističnega pristopa do soosebkov. Vaš decembrski zavetnik je Silvester, in vanj zainvestirajte ves honorar, ki ste ga zaslužili s fušem.

ribi

Čestitam, ker ste se odločili za barvo, ki sem vam jo svetovala. Vaš kandidat je uspel, zato ga ob vsakem srečanju ne pozabite spomniti, da naj vam vaš glas poplača. Še mačka se ne goni zastoj! Decembrski nakupi vam bodo obrnili še fuodro, zato na sindikalnem prednovoletnem žuru šefu diskretno namignite, da ne bi v novem letu imeli nič proti

povišici. Če še niste zamenjali gum, to storite čimprej, saj je zimski profil celo po državnem zakonu varnejši.

lev

Vaša barva kože je od poletja povsem zbledela, podobno kot barva na plakatih kandidata, za katerega ste glasovali. Ne bo druge, kot da zavijete v solarij, pri čemer pazite, da vas ne mumificirajo. Z olji se dajte natreti šele kasneje. Iz krogle vidim, da boste novo leto pričakali pod sfingami. Zato vas čaka še pot do frizerja, ki vas bo primerno očrnil in rešil nadlegovanja, ki je značilno za države v pesku.

tehtnica

Če boste preveč časa vagali, ali bi postavili božično drevo ali novoletno jelko, vam bodo pred nosom pobrali ves mah za jaslica. In ga boste potem morali kupiti na tržnici ali pa si ga, vsaj za vzorec, spraskali s svojega hrbta. Če hočete za praznike na lepše, potem se morate takoj danes otresti komunističnega in antikapitalističnega načela, da dobra vaga v nebesa pomaga. In odločite se že danes, ali boste 26. praznovali državni ali cerkveni praznik.

vodnar

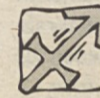
Ker ste tudi pri rezultatu 5:0 za Primorje še vedno gledali konju v zobe, naj se vas še sv. Štefan usmili. Tudi

letos bo na ta dan padalo, ampak kavbojcem dež ne predstavlja ovire, saj so nekdaj vrteli filme, ko so vrli kravji pastirji v Rio bravo ali Buffalo creek zajemali kar s stetsoni. Ja, dober klobuk stane danes 200 \$, imam pa vas na sumu, da tega denarja v Sloveniji za klobuk ne bi špendali, iz Teksasa, kamor vas za novo leto vleče, pa bi jih prinesli tri. Vsaj decembra vam ni treba vsak dan tolči pasulja, čeprav ameriška civilizacija temelji na fižolu, sicer Springer&Oprah&Lake junaki ne bi mogli biti tako napihnjani.

dvojčka

Svojo dvomljivost ste dokazali že prejšnji mesec, ko ste ga vprašali, če ga je imel res noter. Še bolj ste ga razpenili, ker niste verjeli, da je bil na srečanju dvojčkov v Perli. Pritisk ste mu na 300 dvignili, ker ste se preveč zanimali za debelino (tanjino!) plačilne kuverte, pokrov pa je odneslo, ko ste mu omenili, da ni od istega očeta, kot njegov dvojček, saj je drugi brat vzoren mož in očka. Vaš decembrski patron goduje 29. decembra – uganili ste, Tomaž je to!

strelec

Vaša decembrska zavetnica je Lucija. Kot ona ste slepi, ker se s petjem ukvarjate in potem spregledate svetlobna znamenja nasproti vozečih. Rdeča lučka, pa modra čaka in zelena frulica! Zabliskalo se vam je še, ko vas je žena doma pričakala z

valjarjem, vid pa vam bo dokončno vzelo, ko boste prejeli Silvestrove priporočene pozdrave! O kakšni eksotiki Havajev, Polinezije ali Bermudov ne bo niti govora, razen če boste po Školu letali v bermudkah, saj vam bodo dacarji slekli še hlače z riti.

škorpion

Sveta Barbara je zavetnica rudarjev, ker pa pri nas poklic izumira, se je preusmerila na zavezništvo nad tistimi, ki delajo tunele. Tudi v Rebrnicah bosta dva, kar pa vam ne daje opravičila, da lahko s svojim želom vrtate luknje kar počez. Kazen je hitra in učinkovita - lušno košta! Kaj boste dobili letos od Božička? Edinole Kena, za Barbiko se kar obrišite pod surlo.

rak

Vaš srečen dan bo 17. decembra, saj se boste vrnili v obtok. Toda če vas je sprejela nazaj, to še ne pomeni, da ste jo odnesli brez brazgotin. Sveti Lazar je imel za prijatelja Jezusa in ta ga je potegnil iz luknje kot novega, vaša prijateljica pa bo v ranice kar še nekaj časa potrosala sol. Prav vam bodi, ko pa se pustite zlahka zacoprati. Poleg tega vas bo skelela še vsaka črtica, ki jo je ob vaši odsotnosti v špampet vrezal družinski prijatelj. Zato razbijte prašička in hajd v toplice!

oven

Ob pogledu na razne decembrske patronne oziroma patronovanja vam kar dlake stopijo iz kože. Saj, spomini so skeleči - eni na stečaj odpirajo hrame in točijo vino zastoj, drugi pa potem še isto noč poskrbijo, da država pokasira trošarino, z mastnimi obrestmi vred. Uživajo v tuji nesreči in za kazen gredo pri 45. v penzijo. Zato v decembru nimajo svojega zavetnika - in prav je tako! Vi pa glavo pokonci in ne ostanite na pol poti - med 1,6 in 5,2 v nagradi ni velike razlike. Kot da bi bral svetopisemsko plačilno listo vinogradnikov!

bik

Imate srečo in nesrečo hkrati, saj vam mleko ne diši, mlekarice pač! Problem nastane, če se vam vname grlo ali če se vam zagnojijo praske in piki od obadov! Bi tvegali direktno infuzijo iz vimena? Nič hudega, po novem vam ni treba niti do lekarne. Trgovci te z antibiotiki založijo nehoče, vrle lekarnarce pa niti pod razno! Joj, koliko čajčkov bodo namešale v novi lekarni, kar pa vi biki pojedete že med senom. Vaš decembrski zavetnik je Urban, saj so tam pod Čavnom pašniki še danes zeleni. Pa še mirni ste lahko, da tam okoli ne bo nobene rdeče barve.

je zgornjevrhovski časnik
LATNIK

CENTER FAMA

VAS VABI

SUPERMARKET FAMA

FRUC - KORENČEKPET	1,5L	165 SIT
ROYAL COLA - ZAVOJ 6 KOS	1,5L	594 SIT
MIN. VODA LONG LIFE	1,5L	99 SIT
POMURSKO MLEKO 3,2	1L	139 SIT
TESTENINE BELLA BIONDA	500g	109 SIT
KUMARICE REZANE - DROGA	680g	199 SIT
ZELENJAVA Z RIBO - DELAMARIS	125g	217 SIT
KASTELAN - KUHAN PRŠUT MIP	1kg	1.599 SIT
GAUDA SIR - LJ. MLEKARNE	1kg	1.099 SIT
PANETONI Z ROZINAMI IN SADJEM	908g	799 SIT
BANANE	1kg	159 SIT
MANDARINE	1kg	199 SIT

ČOKOLADNE TORTICE 10 KOS	412 SIT
MILKA LEŠNIK 2x300 g + DARILLO	999 SIT
KINDER JAJČKA	115 SIT
BAUNTY CALAPUNO 17 KOS	759 SIT
ČOKOLADNE ŠKOLJKE ATLAMIS	319 SIT
TOFFIFEE SET 3x145g	989 SIT
PLIŠASTE ŽIVALI-RAZNE	590 SIT

Yleni TRGOVINA Z DARILI

BOGATA IZBIRA NOVOLETNIH DARIL, DEKORATIVNA KOZMETIKA

L'ORÉAL KER SE CENI!

NOVO

SREBRNI NAKIT UNITED COLORS OF BENETTON.

URNIK: 9 - 18h / SOBOTA 8 - 18h

MESNICA MIP

SVINJSKE KRAČE	466 SIT
GORIŠKE KLOBASE VAKUM	1.175 SIT
GORIŠKE KLOBASE RINFUZA	999 SIT

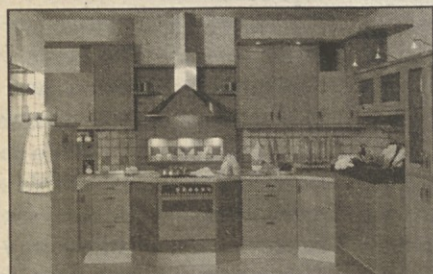
UGODNO! UGODNO! UGODNO!

NOVA OPREMA

Daniilo Koren s.p., GORIŠKA CESTA 13, 5271 VIPAVA, Tel.: 05 36 65 187

SALON POHIŠTVA VIPAVA

DECEMBER

MESEC IZJEMNIH NAKUPOV

PICERIJA NA PLACU

DECEMBRA PODALJŠAN URNIK! PETEK IN SOBOTA DO 02h

VESELI DECEMBER OB GLASBI!

PRESENEČENJE! VSAK DESETI NAROČNIK PREJME PIZZO BREZPLAČNO

MERKUR VIPAVA

GORIŠKA CESTA 13 5271 VIPAVA

Tel.: (05) 36 85 293

Norveška božično-novoletna tradicija TREE CLASSICS 125-155-185-200 cm že od: 3.790,- sit

Bogatija ponudba raznovrstnih novoletnih lučk ter pribora

Sušilni stroj, GORENJE, WT 881

Cena: 74.990 SIT Namesto 84.500 SIT

12 mesecev 1000 SIT GRATIS DRUŽINSKI POGOVI BISTVIN

simobil

Trideseti rojstni dan vipavskega vinjaka Pilon proslavili s priložnostno razstavo Pilonovih risb v Vipavskem hramu

»Spomin na sedemdeseta v žlahtni aromi vinjaka Pilon«

Vipavski Agroind in Pilonova galerija sta v začetku meseca skupaj pripravila zanimiv projekt z zgornjim naslovom, sicer namenjen ožjemu občinstvu, vsekakor pa vreden ponovitve tudi za širšo javnost. Ob priložnosti srečanja članov vseslovenskega Društva ljubiteljev vipavskega vina, katerega predsednik je Dušan Črnigoj, so enega od prostorov Vipavskega hrama ozaljšali z izborom Pilonovih kavarniških risb.

Zgodba pa ima več začetkov. Prav letos namreč mineva 30 let, odkar so v vipavski kleti prvič, in zaenkrat tudi zadnjič, iz vina avtohtonih sort izdelali odlični vinjak. Jožko Ambrožič, direktor Agroinda, se ne spominja točno, koliko ga je bilo na začetku, danes ga je še okoli 5000 litrov. Vinjak, ki vseh 30 let slovi po svoji odličnosti, nikoli ni bil ponujen zelo širokemu trgu. V začetku se je imenoval Zemono, pred 10 leti pa so ga preimenovali v Pilon.

foto Primož Breclj

Ime se vinjaku poda, saj je bil Venó Pilon kavarniški človek, čeprav je ponavadi tam posedal ob kozarcu poceni rdečega vina.

Zato pa so ajdovski in vipavski umetniki ter kulturniki, ki so bili povabljeni v Vipavski hram na družabno srečanje ob zaključku razstave, uživali ob »Pilonu s

Pilonom v roki«. O umetniku in njegovih pariških kavarnah je govorila doktorica Irene Mislej iz Pilonove galerije. V kavarnah se je odvil pomemben del umetnikovega življenja. Od tam izvira pomemben del njegovega ustvarjanja. Skoraj na vseh risbah se pojavlja kozarec, ki skupaj z omizji pripoveduje o tistem času in tistih ljudeh.

Razstava se je preselila nazaj domov, med Pilonovo stalno zbirko v Ajdovščini, vinjak, kolikor ga je po 30 letih še ostalo, pa naprej zori v hrastovih sodih vipavske kleti.

ZGODBA O VIPAVSKEM VINJAKU.....

Družabno srečanje kulturnikov in umetnikov je na plano potegnilo razne zanimive zgodbe. Tudi tiste o vinjaku Zemono, ki je zaslovel po zaslugi takratnega direktorja podjetja Lipa iz Ajdovščine. Pa smo se odpravili vprašat Franceta Boštjančiča, ki je sedaj lastnik podjetja Excel, kaj je zares bilo.

Povedal nam je, da je bila Lipa v začetku 70-ih veliko izvozno podjetje, zato je dosti potoval po Evropi, predvsem po Španiji, kjer ga je prevzel njihov konjak. Vipavski vinjak mu je zelo blizu (okus te pijače je zelo odvisen od dodatkov, ki pa je skrivnost izdelovalcev). Kot sam pravi, je za promocijo Lipe izbral točno določen 1000 litrski sod. V sodelovanju z italijanskim arhitektom so na Lipi oblikovali lesen model za steklenico, našli izdelovalce, pihalce stekla v Kozini in do konca izdelali luksuzno celostno podobo, kot se spodobi za poslovno darilo takšnega podjetja. Projekt pa naj bi bil tudi dokaz takratni Vipavski dolini, da je prvi vtis – zunanja podoba v širšem

smislu – zelo pomemben za promocijo. Lipa je v tistih letih odkupovala in urejala dvorec Zemono z okolico, kjer je takoj po obnovi (salon so odprli 1976) zaživela družabnost. Tam so vinjak servirali po modnih zapovedih, v okroglih ogretyh čašah, kar za takratne družbene razmere ni bil običaj v gostinskih lokalih.

Vinjak so sproti točili v steklenice, ki so bile shranjene v skladiščih Agroinda. Nekaj manj kot 500 jih je izginilo neznano kam. Boštjančič se je konkretnemu odgovoru, kam so šle, izognil. Zgodbe o tem, da so mu z vinjakom stregli poslovni partnerji, ki jim ga ni podaril, je zanikal. Povedal pa je, da zaradi »Zemona« še dandanes posluša očitke ter da je zastarela miselnost tistih časov ovirala Lipo, ki je želela v naš prostor vnesti pozitivne spremembe. Imel je veliko idej, ki so bile uresničljive najmanj toliko, kot dvorec, ki predvsem po njegovi zaslugi danes slovi po svetu kot najlepša znamenitost Vipavske doline.

Franc Boštjančič je na Lipi ostal do 1992, potem je ustanovil svoje podjetje, ki za domači trg izdeluje kuhinje in dnevne sobe, veliko svojih proizvodov višje kvalitete, predvsem stolov, pa izvozi. Poleg trgovine v Dobravljah ima podjetje Excel tudi dvoje prodajaln v Ljubljani.

Pa o vipavskem vinjaku še Silvo Lemut, takratni direktor Agroinda:

Vinjak je nastal iz viška letine 72, okoli 40 vagonov grozdja so destilirali. Na začetku so ga nameravali prodajati skupaj s tropinovcem, ker pa je šlo za zelo kvaliteten destilat, so se odločili, da ga

pustijo počivati v sodih in so ga kasneje ponudili na prodaj v lastni steklenici (v enaki, kot so ponujali Tropinovec), pretežno pa so ga uporabljali za reprezentančne namene. V začetku ga je bilo za okoli 35 tisoč litrov, avtorstvo vipavskega vinjaka pa gre pripisati takratnemu enologu inženirju Plahuti.

Podjetje Lipa je investiralo v oblikovanje embalaže za blagovno znamko vinjak Zemono, ki naj bi ga uporabljali ekskluzivno, za promocijo dvorca Zemono. Steklenice so hranili v Agroindu, vinjak pa je Lipa odkupovala sproti, po potrebi. Silvo Lemut pravi, da ni bil najbolj zadovoljen s steklenicami, ki so bile na vrhu odprte navzven, kar je

povzročalo težave z zapiranjem. Kljub temu pa jih je tudi Agroind uporabljal tudi za svojo reprezentanco (od tu zgodbe, ki smo jih izvedeli). Zaradi velikega povpraševanja so se potem odločili vinjak ponuditi širšemu trgu, kar pa je povzročilo jezo Lipe, ki je iz Agroinda takoj pobrala vso embalažo (na hiter ukaz jih je prevzela in odpeljala tajnica Sonja).

Silvo Lemut pa je tudi mnenja, da je bilo sodelovanje obeh podjetij plodno, da ima takratni direktor Lipe velike zasluge za sloves vinjaka ter da »brez Boštjančiča ne bi bilo niti Lipe niti Zemona«.

Sanda Hain

foto F. Boštjančič

LUCIJA

ime prijazne ponudbe

1579,00 SIT/kg

PRŠUT S KOSTJO
IN KOŽO
6 - 7 kg

1090,00 SIT

PEČENICE
1kg

849,00 SIT

PENEČE VINO
THEODOSIOUS 0,75l

139,00 SIT

DATELJNI 250g

699,00 SIT

PANETON 900g

V CELEM MESECU DECEMBRU PET ARTIKLOV PO IZJEMNIH CENAH!

TP
Lucija
trgovina

Odrto vsak dan, razen nedelje od 7. do 19. ure

31.12. žrebanje kuponov - nagrada: košara petih akcijskih artiklov

Vse cene so v SIT. Slike so simbolične.

